

Velja po pošti:
 za celo leto naprej .. K 80—
 za en mesec .. " 5-50
 za inozemstvo .. " 70—
V Ljubljani na dom
 za celo leto naprej .. K 58—
 za en mesec .. " 5—
 V spravi prajeman mesečno .. 4-50
Sobotna izdaja:
 za celo leto .. K 10—
 za inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

Inseratiz
 Enostolpna pettirvrat (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat .. " .. po 50 v
 za dva- in večkrat .. " 45 v
 Ob sobotah dvojni tarif.
Poslanec
 Enostolpna pettirvrat K 1—
 Izhaja vsak dan izvenredni ponudnjek in dan po praznikih, ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Telefonski št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštnih hran. Ljubljanka št. 650 na naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7583.

Prva opozicija.

Minister Korač je izstopil iz kabineta, sledili mu bodo njegovi tovariši v pokrajinskih vladah in dosedanja koalicija strank pojde rakom žvižgat. V opozicijo se ne hodi meni nič, tebi nič, in socialisti bodo morali navesti svoje razloge, zakaj so se odločili za ta usodni korak, ki ga spričo razmer, v katerih živimo, tudi njim ni bilo lahko storiti. Navajajo kot vzrok, da ostale stranke odklanjajo po Koraču predlagano agrarno reformo — vzrok, ki gotovo ni bil merodajen; kdor pozna velikanski obseg reforme, kdor je slišal, kaj vse se od nje pričakuje, in kdor je videl tehnično nesposobnost centralne vlade, ta vé, da kabinet sedaj ne more te reforme nemudoma izvesti, tudi če bi imel vse tiste dobre lastnosti, ki jih nima. Če so se socialni demokrati odločili za opozicijo, so to storili zategadelj, ker je zmagala levičarska smer v Srbiji, Bosni in Hercegovini ter zadnji čas tudi v Banovini. Najgloblji razlog pa tiči v razpoloženju mas, ki so se odločile za levičarstvo: v splošni nezadovoljnosti, ki ji je treba dati duška, če naj se ne sprevrže v to, kar čuvaj do sedanjega družabnega reda razumejo pod besedo boljše življenje.

Politično najbolj nespametno je, gledati stvari tako, kakor si jih kdo želi, in ne tako, kakršne so. In danes so v naši državi razmere točno obratne, nego bi si jih želeli. Ta mladi organizem, poln notranjih energij in velikih razvojnih sposobnosti, je obsojen, da politično hira, ker je v tistih, ki se danes smatrajo za gospodarje položaja, tem manj zmisla za državotvorno organizacijo, čim več je v njih zmisla za strankarske koristi. Vsled nesposobnosti notranjega ministra ali vsled pomanjkanja dobre volje postajajo razmere na Hrvaškem od dne do dne neznosnejše. Plemenško sovraštvo je v najbujnejšem cvetju, bolj ko kdaj poprej, upravna in gospodarska korupcija se širi kakor gnojna rana, nezadovoljnost, nezaupanje in zavest prevarjenosti se pase med ljudstvom v toliki meri, da morejo samo slepci mirno mimo teh simptomov. Kaj se vse dogaja v Bosni in Hercegovini vsled slabe vzgoje za državo, danes še ne more v javnost, a tisti, ki morajo to vedeti, bi se vendar morali ob teh dogodkih zamisliti.

Pa ni videti, da bi se hoteli vsaj za trenutek zamisliti. Za vse, kar se dogaja, imajo samo eno zdravilo in to je zapor. V Sarajevu so zaprli Vancaša, v Mostaru so zaprli 13 mož, v Zagrebu so zaprli Radića. Na Ogrskem imajo vojnega ministra, ki je bil še včeraj agent za pisalne stroje, in zdí se, da naši niso mnogo boljši, če je res, da je eden ministrov zavrnil upravičene zahteve delavnih slojev z grožnjo, da bo

govoril z njimi le potom strojnica. Belgrad je daleč in je miren. Tam ne funkcionira ne telefon, ne pošta, ne železnica. Toda pri nas vse to funkcionira, in dobra komunikacija nezadovoljnih je nevarnejše orožje nego strojnica. Bridko je, da tega v Belgradu nič ne vedo.

Zaman je izgovor, da je vse to le posledica sovražne agitacije ali morda slabih zgledov, ki jih vidimo pri svojih državnih sosedih. Razlogov za nezadovoljnost je v nas samih dovolj. Ne le, da je naša centralna uprava slaba in nesposobna — tudi če bi bila najboljša, ki ji moralo ljudstvo stati, če ne sovražna, pa vsaj pasivno nasproti. Odkod se je vzela centralna vlada, odkod parlament, odkod deželne vlade in kdo te slednje nadzira? Ljudstvo ni bilo še nikdar tako malo deležno vladanja, kakor je danes pri nas, ko smo prišli v lastno državo, ki si je zapisala demokratizem na čelo!

Vse to je moralo izzvati opozicijo, danes še skromno opozicijo, ki bo pa rastla. Kaj nam ta nova doba prinese; ne vemo; vemo pa, da bo posledica sedanjega načina vladanja.

Manifestacije državnega zbora za Trst, Gorico, Istro, Dalmacijo.

Belgrad, 25. marca 1919.

Včeraj je zbornica dokončala svojo adresno debato. To je bil vihar, ki je šel mimo src vseh, vihar naše odporne sile, izraz naše trdne volje, da ne bomo nikdar prepustili naših krajev Italiji. Kdor je videl to trdno odločnost vlade, odločnost vse zbornice, mora biti uverjen, da ne bo Trst, Gorica, Istra, Reka in Dalmacija nikdar laška. V zbornici je padla marsikatera pikra beseda na račun Francije in Angleške in tudi ministrski predsednik Protič je govoril nedvoumno. Ni enega človeka ni v zbornici, ki ne bi bil odločno voljan sprejeti boj proti vsakemu imperializmu.

Največjo pozornost so vzbudili v zbornici govori članov Jugoslovanskega kluba Franca Smodeja, Stanka Baniča ter člana Dem. kluba dr. Dinka Puca, srbskega samostalca Milorada Draškovića in Juraja Biankinija.

Zbornica je včeraj sprejela soglasno adresno na prestolni govor in danes ob 11. uri predpoldne je to adresno izročila princu-regentu Aleksandru posebno deputacija, sestojeca iz članov predsedstva zbornice in predsednikov posameznih odsekov.

Danes ob 4. uri popoldne se prične indemitetna debata. V imenu Jugoslovanskega kluba bo govoril posl. Vesenjajk.

Včeraj popoldne se je pričakoval odstop kabineta, toda danes smo prešli že

preko krize. Kabinet še ostane, samo spopolnil se bo in Korač (min. za soc. pol.) bo postal zrtev agrarne reforme. Njegov odstop pričakujejo danes ali jutri. (Je med tem že odstopil. Uredn.)

Vedno ostreje se izraža nasprotstvo med srbskimi star. radikali ter srbskimi opozicionarci. Tudi med Pribičevićevcem in srbskimi radikali vlada neka napetost. V prihodnjih dneh se pričakuje, da se bodo stranke v zbornici jasneje grupirale. Zanimivo je, da je Jug. dem. stranka pri sestavi svojega kluba (Demokratski klub) zatajila svoje jugoslovansko ime. Kakor se v političnih krogih govori, bo v prihodnjih dneh J. D. S. opustila tudi kot stranka svoj jugoslovanski atribut.

Nelojalnost naših liberalcev postaja dan na dan očitnejša. Dr. A. Kramer se je osetil antiveno odstranil, ko je pričel Smodej govoriti v zbornici — zato ker ni govoril prvi njihov govornik. Mi smo bili do skrajnosti lojalni, ker hočemo edinstvo naroda. Toda, kdor je pričel takega postopanja, uvideva, da je liberalce vojna le malo naučila.

Obračun pride pri volitvah. Ljudstvo se ne da varati!

Prvi slovenski govor v jugoslovanski zbornici.

Poslanec Fran Smodej.

(Adresna debata dne 22. marca 1919.)

Gospodje poslanci! Strašni imperializem je ločil tri brate na našem jugu. Ločil jih je po državnih in deželnih mejah zato, da bi dva brata popolnoma strl, tretjega pa zasužnjil. Ko je pa izbruhnila svetovna vojska, tedaj, dragi bratje, je ententa vrgla med narode besede: »Boj za svobodo malih narodov!« in ruska revolucija je našla za to poseben izraz samoosvobojenja, samoodločbe narodov. Veliki predsednik severoameriških držav je prvi hotel udeležiti to načelo. In glejte, na tisti strani, kjer je bilo načelo zoper narodni imperializem, tam je bila zmaga, in na tisti strani smo stali tudi mi, mali zasužnjeni narodi. (Klici: Tako je!) Sodelovali smo v tem do danes; nasproti vsem tistim, ki hočejo to utajiti, povdarjamo to s ponosom. Zadnji udarec v tej svetovni vojski je otvorila s slavo ovenčana srbska vojska na makedonski fronti v zvezi s Francozi in Angleži. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje.) Gospodje, ne pozabimo, da drugi udarec, ki je prebil fronto, sklopljeno od Nemčije in Avstro-Ogrske, ni bil zadan od Italijanov, ampak od slovenskih, predvsem jugoslovanskih polkov na italijanski fronti (Klici: Tako je!), da nikakor ni zmagalo italijansko orožje in da italijansko orožje

tudi ne bi bilo nikdar zmagalo, ampak da so zmagali naši polki, ki so položili orožje. (Pritrdjevanje in klici: Tako je!) Zato moramo z vse odločnostjo zavriniti grde fraze italijanskih listov, da so slovenski, zlasti jugoslovanski polki postali prištaši in zavezniki šele tedaj, ko so si nadeli na kape druge kokarde. (Ogorčeni medklici.)

Gospodje! Vse take fraze so namenjene zoper naše edinstvo. Toda mi konstatiramo nasproti temu, da se je naše edinstvo izvršilo že leta 1914. v ječah, kjer so bili skupaj zaprti in kjer so skupaj lakote umirali Srbi, Hrvati in Slovenci. (Klici: Tako je!) So-li Italijani mar pozabili, da je bil slovenski 17. pešpolk prvi, ki se je uprl že 18. maja leta 1918., in da so naši slovenski fantje s klicem »Živela Jugoslavija!« šli na sramotni kol? So-li Italijani mar pozabili, da se je kmalu nato uprl del 97. tržaškega pešpolka in da so tisti, ki so šli na morišče, bili Slovenci in samo en Italijan? Kje je bila tedaj tista laška iredenta, o kateri vedo Italijani danes toliko povedati? Mi je tedaj nismo čuli. Je-li so Italijani pozabili, da je ravno od slovenskih poslancev bila započeta tista velika akcija, ki je imela namen, razrušiti Avstro-Ogrsko? (Burno pritrdjevanje in klici: Tako je! Živio Korošec!) Že davno prej, kakor je splošna javnost kaj mislila, so započeli boj naši vrli voditelji, v prvi vrsti naš velikani dr. Krek (Klici: Slava mu!) in dr. Korošec. Oni so začeli Čehe spajati in jih družiti, oni so potem v dunajskem državnem zboru vodili to akcijo do konca. Je-li so Italijani pozabili, da je naša javnost, bodisi na Slovenskem, bodisi na Hrvaškem, kjer so se zbirali ljudje na številnih velikih shodih po deset tisoč in še več, pokazala svoje srčno navdušenje za edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, tega ujedinjenja, ki smo ga sami tvorili, ne damo vzeti pod nobenimi pogoji (Klici: Tako je!) povdarjam v soglasju z mišljenjem našega naroda, da tudi entente ne. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje.) Ententa nas je vabila, da gremo v boj, ter nam obljubljala plačilo. Mi smo sledili njenemu vabilu, šli smo v boj, a danes pa prihajamo, trkammo na vrata in zahtevamo obljubljeno plačilo. Če ga nam ne bodo dali, si ga vzamemo sami. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Proti nam in proti našemu ujedinjenju navajajo londonski pakt. Toda bil je čas, ko je Orlando dr. Trumbiću govoril čisto drugače nego danes. Ko je bila Italija v stiski in je potrebovala naše pomoči, tedaj je Orlando pravil Trumbiću, da je londonski pakt namenjen samo zoper Avstro-Ogrsko in da se bo z Jugoslavijo čisto drugače razgovarjalo. (Klici: Čujte, čujte!) Wilsonovih 14 točk je ententa sprejela, ne da bi bila ugovarjala. Mi smo to tako

LISTEK.

Odlomki iz dnevnika.

Tista noč.

Od Piave sem se je že nekaj dni čulo grmenje topov. Slutili smo, da se pripravljajo vihar, morda hujši od tistega mesca junija. Polk naših gorskih strelcev je bil že od ponesrečene junijske ofenzive na »retablirungu«. Ta je obstojala v tem, da je cela divizija, kateri je pripadal tudi gorski strelski polk, rden za tedaj igrala raznim generalom, ki so bili nastanjeni v prekrasnem gradu »Passariano« — vojsko. Generali so »študirali«. V četrtem vojnem letu so visoki gospodje še tako pridno študirali vojsko, kot da bo ista trajala še najmanj štiri leta. Naši fantje so morali zgodaj zjutraj na vežbališče, s katerega so se vračali proti popoldne; popoldne pa spet. V veliki vročini tja in nazaj po prašnih cestah, med samimi koruznimi polji, težko opremljeni, pa s praznimi želodci. To je bilo od junija do jeseni, dan za dnevom. In jeseni isto, dokler niso tam ob Piavi začeli grmeti topovi. Že tedne prej niso naši fantje dobivali nobenih časopisov od doma. Tisti, ki so prihajali z dopustov, so pripovedovali čudne stvari. Ne

samo tam ob Piavi, ampak tudi doma se je nekaj pripravljalo. Nekaj, o čemer so vsi slutili, kar pa gotovo ni vedel nihče. Mnogo se je ugibalo; up, ki je že zamrl v srcih, se je začel zopet oglašati.

»Mir bo, fantje, o Božiču bomo doma.« Tako je govoril eden.

»Nazaj bomo šli do Soče, tam se bo odločilo.« Je pripovedoval drugi.

»Cesar bo odpovedal zvezo Nemčiji in sklenil mir.« Tretji.

»Fantje, samo še malo časa; dobil sem pismo z Dunaja.« To je pripovedoval mlad narednik.

»Pismo sem dobil in povedano je, da naša Jugoslavija že prihaja. Potrpimo samo malo dni še!« Tako je pripovedoval, pa so ga zaprli. Njegovi fantje pa so mu šli pet podoknico zvečer pred zapor.

Ko so zagrmeli topovi ob Piavi, so se začeli generali razhajati. Divizija pa se je pripravljala na odhod. Pa ne samo divizija, temveč tudi vse drugo. Rekviriralo se je tiste dni vse po cesti. Od koruze in živine pa do zadnje kokoši in zadnjega pujska. In čudno: ni bilo ne joka in ne stoka med civilnim prebivalstvom ob teh rekvizicijah. Tudi civilisti so nekaj slutili, tudi oni so upali, zato niso tarnali. S čudnim nasmehom na ustnih je pripeljalo lepo dekle zadnjo ovco, prav takim nasmehom je dala vdova zadnjo kravo. Mož pa, kate-

remu so vzeli edinega vola, se je obrnil v strah in zaklel. Bile so vasi, v katerih ni bilo glave živine več. Niti ovce, niti kokoši, niti svinje. Vse, prav vse se je pobralo.

Tiste dni so dobili naši fantje municijo in novo adjustirungo. Takrat so vedeli, kaj jih čaka. Od Piave sem se je bliskalo in je grmelo.

Takrat so sklenili. Kdaj, kje in kako, ni vedel in ne bo vedel nihče.

Večer je bil pred odhodom. Lep, jesenski večer. Tako proti osmi uri se je pričelo. Najprvo rakete, potem ročne granate, strojnice, puške pa vpitje in pesem. Vse mesto je nastalo naenkrat podobno oblegani trdnjavi.

»Revolucija!« so vpili eni. Civilisti so se prestrašeni skrivali po stanovanjih. Nihče se ni upal na ulico. Vojaki pa so se navalili na skladišča, v katerih so bile shranjene zaloge živil. V no je teklo v potokih. Moka in sladkor sta bila raztresena po cestah, kot da je ceste pobelil sneg. Najfinejše cigarete so se valjale po blatu.

»Sem, sem!« so vpili eni, »danes je vse zastoj! Danes bomo prejeli, česar smo bili prikrajšani mesce in leta.«

»Sem, sem!« Zvalili so velik sod na cesto. Sod se je razbil, vojaki pa so v kape zaimali rum.

Iz cerkvenega zvonika, kjer so bile nastavljene strojnice proti letalcem, so se oglasile tiste. Kam streljajo?

Na trgu pred cerkvijo je že tekla kri. Luči po mestu so pogasile. Tema je obljela hiše in ulice, po katerih so se plazili vojaki.

»Enaindvajseti gredo nad nas.« Nekdo je prinesel to poročilo.

»Sem strojnica!« so klicali drugi.

Mestece sta križali dve cesti, ena po dolgem, druga počez.

Na vseh štirih vhodih v mesto so postavili strojnice, tako da niso mogli v mesto niti enaindvajseti, niti prvi polk. Ampak mesto je bilo obkoljeno od teh dveh polkov. Strojnice v zvoniku so neprestano sipale svinčeni dež. Rakete so razsvetljevale noč, granate pa so pokale kot ob ofenzivi.

Pa pesem je spremljala vse to in kri je rdečila ulice in bele stene hiš.

»Kje je ... kompanija?« so vpraševali eni.

»... kompanija mora z nami! Ponjof!«

In zavalila se je kompanija vojakov v ozko ulico, v kateri je bila nastanjena ... kompanija. Pred vratmi navidezno mrtve hiše je stal službujoči vojak.

»Fantje, kje ste? Alo, z nami!« so kričali pred hišo vojaki.

razumeli, da je s tem odpravljen tudi londonski pakt. Ko je Wilson razglasil točko o samoodločbi vseh narodov, ni nihče, niti Italijani, niti kdo drug, javno ugovarjal. Imperializem Avstro-Ogrske in Nemčije je bil z razsulom fronte strt, toda žal ne popolnoma, ker vidimo, da se danes dviga nov imperializem v drugi družbi. Isti stari prijatelji, stari zavezniki, ki so bili poprej Avstro-Ogrska, Nemčija in Italija, zopet iščejo stika, in mi že vidimo v daljnih konturah — prijatelje Francoze na to opozarjam — novo zvezo, v katero vabijo tudi druge podonavske države.

V čem se vidi ta italijanski imperializem proti nam, proti naši državi? Pred vsem v tem, da nam ne priznavajo naših naravnih pravic. Enako kakor je postopala nekdanj v svetovni vojski z našim ljudstvom na celem jugu Nemčije, kakor so nemški, avstrijski in mažarski vojaki ravnali s Srbi, do pičice enako postopajo dandanes Italijani z našim ljudstvom v okupiranem ozemlju (Klici: Tako jel) in s tistimi našimi polki, ki so na tirolski fronti odločili orožje, ker so zapuili italijanskim obljubam, da jim bodo dovolili prost prehod v domovino; Italija je pa to obljubo požrla in prelomila. (Ogorčeni klici: Pfuji! Sramota!) Ako Italijani danes v svojem podkupljenem časopisu pišejo o svoji veliki kulturi, moramo mi, žal, konstatirati, da bje vsaki kulturi v obraz, ako se danes tisti naši legijonarji, ki so se borili na strani Italijanov, za svobodo malih narodov, zapirajo v mokre, zaduhle kleti, se plazijo okrog kakor sence, sestradani in izmučeni, ter beračijo za kozarec vode. (Ogorčeni medklici.) Italijani ravnajo z nami prav tako ali pa še huje, nego nekdanj Avstro-Ogrska s srbskimi ujetniki. Italijanska vlada si prizadeva, da bi zanesla v slovenske kraje nemir in vzbudila boljše vize, tisti boljše vize, pred katerimi se trese ententa sama, a ki naj bi bil dober za nas, da bi potem italijanske čete marširale v Ljubljano in Maribor in se polastile velikega našega naravnega bogastva. Italijani imajo svoje plačane agente med Slovenci in Hrvati, in Bog ve, če ne že tudi drugod, ki naj bi zasejali med nami nemir in ustvarjali boljše vize.

Ko je Italija na drugi strani videla, da nas je Avstro-Ogrska izstradala, nam je zaprla dohod iz morja v naše dežele iz tega namena, da bi se naše gladno ljudstvo začelo dvigati in delati nemir. Kar je delala pri nas, isto skuša storiti tudi v Dalmaciji. V Kninu stoji vse polno, morebiti na stotine vagonov živeža, ki ga je poslala Hrvatska preko Bosne gladnim dalmatinskim bratom, toda italijansko vojaštvo ne pusti, da bi ta živež dospel med dalmatinsko prebivalstvo. Daljnji gorski kraji v Dalmaciji so izstradani, a je italijanska vlada zavzela premožovnik Siverić iz tega namena, da ne morejo dobivati potrebnega premoga, da ne morejo vzdrževati železniške proge Split-Sinj ter tako ne morejo izpeljati v Split tistega živeža, ki ga je dala ententa našim bednim gladnim bratom v Dalmaciji. (Ogorčeni klici: Čujte, čujtel)

Ravnokar je došlo poročilo, da je italijanski guverner v Trstu pod kaznijo zapora in denarne globe prepovedal vsak slovenski napis v Trstu in v popolnoma slovenski tržaški okolici. To je tista samoodločba narodov, ki nam jo daje Italija.

Nasproti temu pa vidimo in moramo z žalostjo konstatirati, da ententa vsega tega ne vidi. Ententa je poslala preiskovalno komisijo v Ljubljano samo zato, ker so Italijani intrigirali proti nam. Vprašam Vas, gospodje, kaj pa se je zgodilo tako čudnega, da je ententna komisija prišla v Ljubljano s strašno grožnjo, da bo Slovenec kaznovala? Zgodilo se je to-le: Prišla je v Ljubljano italijanska delegacija ter se ni nikomur predstavila. Na vprašanje, kdo

da je, ni prinesla in pokazala prav nobenih dokumentov, nobenih legitimacij. Dolžnost tiste italijanske delegacije bi bila, da bi se predstavila srbskemu generalu Smiljančiču. Tega pa ni storila, in ko je bila pozvana, da naj se legitimira, ni imela nikakih dokumentov. Iz vsega tega pač lahko človek sodi, da dotična italijanska delegacija ni imela drugega namena, kakor pri nas špionirati. Imamo pa še drug dokaz. V Maribor je prišla druga italijanska komisija, ki je bila od generala Maistra sprejeta z vsemi vojaškimi častmi. Toda ta italijanska komisija je skušala slovensko stražo podkupiti, da bi dobila tajni ključ naših šifriranih brzojavk, ter je na tistem hujškala Nemce, tako da je obstojala nevarnost, da izbruhnejo veliki nemiri in da napadejo Nemci naše kraje. (Klici: Čujte, čujtel) Ententa naj le pride s svojo komisijo, krivica je na strani Italijanov.

Mi vemo, kaj je naša zavezniška dolžnost, mi to dolžnost tudi vedno izpolnjujemo. Ententa nam nalaga velika gospodarska zatajevanja, a svojih zavezniških dolžnosti proti nam noče poznati. Mi smo izvršili naše zavezniške dolžnosti napram ententi do pičice in jih hočemo tudi vnaprej izpolnjevati, toda povdarjam in z žalostjo konstatiram, da moram rabiti tako ostre besede zaradi tega, ker nam je hudo pri srcu, da se naše ljudstvo vznemirja, da tista velika ljubezen do idealnega francoskega naroda, ki se je tako sijajno izkazal v svetovni vojski, da tista velika ljubezen gine iz srca našega naroda, ko vidi, kako francoski politiki, ki so odgovorni — ne francosko ljudstvo — z nami delajo. Nas to boli, ker hočemo vedno imeti zvezo s francoskim narodom. Nas boli, da izginja v našem ljudstvu tisto veliko spoštovanje do mogočnega angleškega naroda, tisto spoštovanje, ki ga je naše ljudstvo dobilo v veliki svetovni vojski do angleškega naroda, ko je videlo, kako so ti odločni Angleži uganjali in končno tudi zdrobili nemškega zveza.

Nemško-italijanska zveza po svetovni vojski je nekaj tako nemoralnega, da je noben moralen človek ne more nikdar dovolj obsoditi. To nemško-italijansko zvezo opazujemo mi ob meji vsak hip. Poročja se nam, da stoji ena italijanska divizija pri Trbižu zato, da bi padla po naših junakih, ako preženejo nemške boljše vize, ki so zasedli dve tretjini koroškega slovenskega ozemlja. Nezaslišano barbarstvo uganjajo danes Nemci na slovenskem ozemlju, katero so zasedli. Kar so počeli prej v Srbiji in Belgiji, ravno tisto uganjajo danes na Koroškem v zasedenem ozemlju, a sem pa ne pride ententna komisija, da bi preiskala vse te grozote ter jih kaznovala. (Klici: Čujte, čujtel) Ali smo mi, ententni zavezniki, manj nego premagani Nemci? Z ogorčenjem moramo to zavračati ter reči: mi smo zavezniki, a zahtevamo, da se z nami tudi kot zavezniki ravna. Še včeraj sem dobil telegram iz Velikovca, ki mi ga pošilja moj rojak. Ta telegram se glasi: »Koroški obupanci, ki ječe še zmirom pod nasilnim jarmom nemštva, prosijo, da se store vsi potrebni koraki za njihovo rešitev, ki je dana edino-le v takojšnjem zasedenju slovenske Koroške po jugoslovanskem vojaštvu. Veliko je naše trpljenje, zato treba nujne rešitve. Posredujte pri vladil Gerent Čarf.«

Zakaj prihajajo taki obupni telegrami? Zato, ker ententa ni storila svoje dolžnosti, ker ni potegnila take demarkacijske črte, ki bi obsegala vse kraje, ki pripadajo nam kot slovenski kraji z gospodarskega ali kateregakoli stališča. — (Klici: Tako jel)

Kar uganjajo Italijani in Nemci, isto počenjajo Mažari kot tretji bratje novega imperializma na Ogrskem. V Prekmurju, kjer živi še danes 120.000—140.000 Slo-

vencev, požigajo in ropajo kakor Nemci na Koroškem in pobijajo ljudi. Opozarjam samo na slučaj Štefana Škafarja, župana v Ižekovcih, ki so ga brez vsakega vzroka ogrski boljše vize vojski privezali zadaj k vozu in so poglani konje. Mož je tekel, dokler je mogel, potem je pa onemogel padel na tla. Kaj se je potem z njim zgodilo, ne vem, toda čez nekaj dni se je zvedelo, da so ga pokopali, moža, starega nad 50 let. Tako delajo ogrski boljše vize v Prekmurju, enako tudi v Medjimurju. In kaj je storila ententa? Kdaj bo poslala tja komisijo in zagrozila s kaznijo, da ne bodo ogrski imperialisti zatirali in morili naših bratov?

Delegacija iz Prekmurja, ki je bila pred nekaj časa v Belgradu, je izjavila, da gorje prekmurskemu slovenskemu prebivalstvu, kadar se bodo morali umakniti Mažari iz teh krajev, ker bodo požgali vse vasi in morili ljudi. Zato bi bila dolžnost entente, da pošlje svoje čete tjakaj, ki naj zasedejo te kraje in varujejo to naše dobro ljudstvo, ki spada v našo državo. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

V naši adresi bo mogoče ententa pričakovala besede o arbitraži, toda pričakovala jo bo zaman. Mi s svojega stališča ne potrebujemo nobene arbitraže, ker zahtevamo le to, kar pripada nam. (Burno pritrjevanje, ploskanje in klici: Tako jel) Arbitraža bi bila na mestu le tedaj, če bi dvomili, ali to, kar zahtevamo, pripada nam ali ne. Toda mi smo prepričani, da vse to, kar zahtevamo, pripada nam in edinole nam. Ako se je naša delegacija v Parizu spustila v arbitražo, je to storila, ne da bi s tem priznala neopravičenost naših zahtev, ampak je to storila v obupu, ker drugače ravnati ni mogla, ker nasilstvo je na oni strani. (Klici: Tako jel)

Mi pod nobenim pogojem in nikdar ne bomo pustili niti enega kosčka svete jugoslovanske zemlje, naj si bo na Goriškem ali v Istri ali v Dalmaciji, naj si bo Trst ali ob bolgarski meji, naj si bo Banat, Bačka, Baranja ali Prekmurje, naj si bo Koroška ali Štajerska, ker je vse to sveta naša zemlja. (Dolgotrajno burno odobravanje in živio-klici.) Mi smo v vojski pokazali, da se znamo boriti do skrajnosti, ako treba. Ako ententa misli, da bo z grožnjami in nasiljem, pogazivši vsa človeška prava, nas prisilila, da se mi le enemu temu kosčku odpovemo, potem jo opozarjam na tistih dvesto srbskih junakov-akademikov, ki so se po umiku srbske vojske utaborili na belgrajski univerzi in raje do zadnjega v boju padli, kakor da bi morali gledati poraz svoje domovine. (Burni klici: »Slava jim!«) Nek dušman vidi, nek dušman čuje, da Srb još živi, da je junak! Mi Slovenci se čutimo s Srbi in Hrvati eno telo; zato se bomo tudi mi za vsak kosček naše zemlje na tem ali onem kraju borili in se bomo branili do zadnjega, ako nas izzovejo. (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Mi smo miroljubni, mi ne maramo vojske, ker potrebujemo miru, da se kulturno dvignemo in gospodarsko okrepimo. Ako pa pride kdorkoli in nam hoče ugrabiti našo sveto domovino, tedaj ustanemo in zapojemo pesem: Slovenec, Srb, Hrvat na uvijek brat i brat, u boj za nje. (Dolgotrajno živahno pritrjevanje in ploskanje. Govorniku čestitajo poslanci vseh strank v zbornici.)

Naslednji članek je bil včeraj priobčen v angleškem jeziku.

Blíže k ovekovečanju svetovnega miru.

NAŠIM ANGLEŠKIM IN AMERISKIM PRIJATELJEM.

V trenutku, ko se največ govori o pravičnosti, se zdi, da krivica zmaguje

nad tistimi, ki so po značaju prenaivni, da bi tolažilno besedo preje prezečili, predno jo požro. Zdi se, da se je ta slučaj začel za Jugoslavijo v trenutku, ko je g. Wilson s svojimi načeli zavzel glavno vlogo v tragediji svetovne vojne. Najsi so tudi Slovenci, Hrvati in Srbi zelo dobro vedeli, da teh načel, ako bi jih bil pred petimi leti izgovoril še tako velik državnik, ne bi bil priobčil noben častnik, so se teh načel zvesto držali v prepričanju, da je vsaka točka presveta, da bi se kršila. In namesto, da bi se bili tedaj obrnili na entento z zahtevo, da naj Dalmacijo, Gorico, Trst in Reko zasedejo ameriške, angleške, francoske ali srbske čete, so prepustili nad 600.000 slovenskih bratov in nad 500.000 Srbov in Hrvatov na milost takozvanih ententnih čet, misleč, da je doba sofistike za vedno minula, da je prišla doba pravičnosti in da se je svetovna politika v potokih prelite krvi očistila vsake razuzdanosti, se oblekla v spokorno obleko in se odrekla vlogi vlačuge in tajne diplomacije, ki je bila edini vzrok vsake vojne, vzrok tudi težkega »zakonitega« jarma, polnega zločinov, ki ga je pod velom kulture in civilizacije mnogo vekov nosil na svojem vratu zaupljivi jugoslovanski narod.

V nasprotju s obljubami, danimi na podlagi Wilsonovih načel se mučijo ti Jugoslovani pod jarmom nezasišane tiranstva. Svet je gluha za tožbe teh najnesrečnejših Jugoslovancev, ki se jim pravice svobode odrekajo; njihove domoljube preganjajo, odvzemajo jim narodne znake — celo mali deci, njihove šole so zaprli in njihov jezik prepovedali pod pretjo stroge kazni. Ti Jugoslovani niso preplašeni le vsled brutalnega obnašanja italijanskih vojakov, o čemer smo verovali in še verujemo, da je vse le začasno, do mirovne konference, marveč jih plaše in strašijo tudi razne vesti, ki prihajajo vsak dan od vseh strani, da velesile na mirovni konferenci v Parizu podpirajo italijansko imperialistično namero, da podjarmi Gorico, Trst, Dalmacijo, Istro in Reko. Ako je to res, potem smo ovekovečanju svetovnega miru tako blizu, kakor smo bili pred desetimi leti. Tega morda ne more spoznati Italija niti evropski diplomati starega sistema, ki bogve zakaj ljubijo diplomatske komplikacije v trenutku, ko je v Wilsonovih načelih vse tako simplizirano, da bi mogli tudi otroci pojmiti zle posledice takega sklepa.

Ne smemo pozabiti, da tak sklep ne bi dosegel drugega, nego da bi za kratek čas podaljšal življenje drugega turškega imperija, ki bi bil kamen izpodtike celemu svetu, o čemer bi mnogo govorili in pisali v prozi in pesmi tudi tisti, ki nikdar niso mislili postati niti pesniki niti javni govorniki kakršnekoli vrste. Jugoslovani ne more pojmiti — v tako velikem trenutku, — da bi mogla primorska država s krasnimi lukami in kolonijo v Afriki, opravičiti svoje zahteve pred tistimi, o katerih ves svet misli, da niso ravno tako zabiti v zemljepisju in političnem gospodarstvu — neglede na to, da temelje te zahteve na starem imperialističnem sistemu.

Od postanka politično izkvarjene tajne diplomacije so Srbi nad petstvo let ječali pod težkim jarmom Turčije, njihovi bratje Hrvati in kulturni Slovenci pod težkim jarmom Avstro-Madžarske do nedavnih dni; sedaj ti trije bratje, zedinjeni v Kraljestvo SHS, ne bodo ostali gluhi za bolesterne tožbe svojih bratov v Gorici, Reki, Trstu, Dalmaciji in Istri, ki tvorijo srce in pljuča Jugoslavije.

V slučaju take rešitve na mirovni konferenci se bo jako hitro našla izvestna tajna med Italijo in tistimi, ki so poklicani, biti pravični sodniki pred svetovno tribuno, ki bo imela pravico, da obsodi vsak čin, ki bi nas zavedel v drugo nesrečo.

Sedaj je cela politika obsežena na nekoliko straneh Wilsonovih načel in javnost danes dobro ve, kaj pomeni narodna meja med dvema državama.

Naj ve Italija, naj vedo diplomati in celi svet, da se bo Jugoslavija skupaj s svojimi mučeniki pod jarmom nezasišane tiranstva obrnila proti takemu zločinu na javno tribuno celega sveta s takim vzkrikom, da se bo slišal v vsakem kotičku zemeljske krogle, dokler koli se ne uresniči sveta načela pravičnega Wilsona. Do rešitve mirovne konference bo Kraljestvo SHS ostalo mirno, predlagajoč svoje pravične zahteve v običajnem diplomatskem jeziku; kajti narod Kraljestva SHS veruje in hoče verovati v poštenost mirovne konference. Toda ako se pokaže obratno, potem se Jugoslavija ne bo mučila s težavami diplomatskega jezika, katerega razumejo samo narodni zastopniki, ne pa narodi sami; namesto tega bo marveč povedala svoje zahteve v vsakdanjem jeziku vseh narodov. Vsakemu strupu, pa naj bo še tako močan, se najde protistrup.

Italija ne sme pozabiti, da je bila poleg londonskega pakta tudi londonska trdnjava na Dardanelah, pakt se je podpisal, ko je bila ta trdnjava pod ploho londonske artiljerije in zdrav razum spoštuje podpis

Pa se je zgodilo nekaj strašnega. Iz okna v drugem nadstropju je vrvel nekdo ročno granato. Takrat je zagrmel vihar po ulici. V hipu je bila nastavljena strojnica, ki je začela sikati svinčenke v okna hiše ... kompanije.

To je trajalo četrť ure. Potem je prišel nekdo, ki je kričal: »Fantje, naprej na kolodvor! Domu se peljemo!«

Vse se je začelo valiti proti kolodvoru. Pred hišo ... kompanije je ležal mlad fant v svoji krvi. Nekaj pa jih je ležalo težko ranjenih na ulici. Kleli in zdihovali so.

Že je bila ura čez polnoč, pa streljanje ni prav nič poleglo. Venomer so rožljale strojnice na križiščih cest. Hrup in vpitje pa se je razlegalo zdaj iz enega, potem iz drugega konca mesta.

Že je objemalo jutro noč, ko je vse to poleglo. Samo tupatam se je še glasila strojnica.

Takrat so udrli v mesto enainvajseti in oni od prvega polka.

Samo za tisto noč so se razpočila srca naših fantov, da je privrelo iz njih na dan vse, kar je bilo tam notri mesece in leta skritega, zaprtega, skoraj pozabljenega. Pesem iz src je nesla to v noč, granati v

roki je dajala moč. Strojnice in puške so jim pele strašno pesem teptanih src.

Takoj so jih začeli vlačiti iz stanovanj, še ni bilo jutro, pa trg je bil že njih poln. Zaspani, udani, pol pijani so še bili; glave so se jim klonile in že je kesanje in strah objemalo srca.

Celo jutro in cel dopoldan so jih seganjali skupaj. Čudno so jih gledali civilisti, čudno so gledali drug drugega. Brez orožja so bili, niti pipca v hlačnem žepu jim niso pustili.

Proti poldnevu so prišli divizionar, brigadir, polkovnik in drugi višji in manjši. Imeli so dolga posvetovanja in šele proti večeru se jim je razglasila obsodba.

Od Piave sem so grmeli topovi. Razsodba se je glasila: — Odpuščen! Ampak madež mora biti zbrisan samo s krvjo!

Od Piave sem so grmeli topovi. Fantje, ali ste že čuli kaj tako odpuščanje? Odpuščen, ampak cel polk obsojen v smrt!

Tisti večer so šli zgodaj spat. Drugo jutro so zgodaj vstali in se zbrali zopet na trgu, kjer so jim vrnili orožje in nabasali nove municije. Proti večeru pa so odkorakali — na morišče.

Gimenje topov od Piave sem jih je pozdravljalo, oni pa so korakali s pesmijo o domovini na ustnih v smrt. Tja proti Tilmentu in Piavi.

Tam pred Tilmentu pa so se ustavili. Niso bile zaceljene rane njih src.

Zopet so začele pokati granate, ropotati strojnice.

»Ne gremo na morišče, ne gremo na fronto! Kaj imamo tu iskati? Nazaj naj nas pošljejo ob Sočo, braniti domovino!« Od vrste do vrste, od ust do ust je šlo to.

In zopet so se zbrali višji na posvetovanje. Poklicali so k sebi od vsake kompanije po enega podčastnika in enega moža. Ti so jim ponovili isto: »Ne gremo!«

Tisto noč se je iztrgal iz železne verige, ki je ležala nasproti laški armadi ob Piavi, en člen. Veriga je bila pretrgana in člen za členom, tja gori do Tirol, se je trgal iz nje.

Tisto noč se je zgodilo tisto veliko. Po tisti noči je prvo jutro nad domovino vstala zarja svobode. V zlatem svitu te zarje so korakali naši fantje nazaj — proti Gorici, proti domovini ... P.

londonskega pakta, odkar je Wilson odprl svoja pravična usta, ravno tako, kakor je londonska artiljerija spoštovala enotno delo britskih inženirjev. Zakaj? Zato, ker sta bila oba čina izvršena pod pritiskom nemškega militarizma, o katerem trdno verujemo, da je bil leta 1918. uničen in z njim vsak prejšnji pakt tajne diplomacije, kar je pomenilo samo prenos imperalizma iz ene države v drugo za gotov čas.

Evropa ve, jako dobro, da je bil sedaj nemirni Balkan stalno gnezdo diplomatskih spletk, ki so pogonale ves svet v tako strašno vojno. Zato naj močna deseterica v Parizu ne pozabi, da ta nepokojni Balkan, ki tvori most med Evropo in Azijo od Vardarja do Soče, ne bo miroval do tlej, dokler se vsi Jugoslovani, ki kompaktno žive ob Jadranu od 5. stoletja, ne združijo v Kraljestvu SHS.

Naš Trst trepetaja...

I.

Zasebnim potom smo prejeli iz Trsta pismo, iz katerega drhti vsa bolest in ves strah tržaških Slovencev v teh dneh, ko se odloča njihova in naša usoda. Pismo je zasebno in posnemamo iz njega le nekaj odstavkov:

Vse so nam vzeli, celo pošto. Trepetamo v negotovosti, bojimo se, da ostane tako... Toda nevolja se širi in širi tudi med take ljudi, od katerih ne bi nikdar pričakovali! Odpirajo se oči in spregledujejo — — —

Dobi se sedaj vsega, a kaj pomaga, ko denar prav nič ne izda. Ena krona v roki ali sto, to je vseeno. Sedaj so govorili, da bodo izenačili plače z lirami; a občina nima denarja, vlada ja pa vprašanje posojila odgodila na poznejši čas... Ali to morda nekaj pomeni?

V mestu mrgoli vojaštva vseh uniform, pa tudi civilistov je toliko kot se nikdar v Trstu. Sedaj štejejo prebivalcev na 320.000. Po ulicah je taka gneča, posebno po glavnih ulicah. Mnogo Slovencev se je že izselilo v Jugoslavijo. A mi ne pojdemo do skrajne sile! Ali nismo tu že od davna na svoji zemlji, kaj naj se umikamo tujcu?! A življenje je neizrečeno bridko... Najraje sem doma, da ne vidim nič, ne slišim nič. Kljub vsemu temu pa ne obupamo. V dnu srca nam še ni ugasnila zadnja iskrica upanja...

II.

Lekarnar (ime zamolčimo, a je uredništvu znano), eden izmed najbolj zagrnjenih domačih Italijanov, ki je težko pričakoval uro odrešenja in ko je ista prišla, takoj razobesil italijansko trobojnico ter dal prebarvati še isti dan okna svoje lekarne, da bleste v trobojnici, se je izrazil zadnje dni napram nekemu Slovencu tako-le: »Sam hudič je prinesel to nadlego iz Italije, da bi jo le vsaj kmalu zopet odnesel.«

Veletrgovec (ime uredništvu znano), italijanski podanik, ki je ubežal ob izbruhu vojne med Avstrijo in Italijo in se je ob zasedbi Trsta po Italiji ovrnil, je ogorčen radi nasilnega postopanja italijanske strahovlade v Trstu in težko pričakuje trenutka, ko bo mesto prosto tega neznošnega nasilja, dan za dnevom se izraža tako napram slovenskim in ital. tovaršem trgovcem.

V noči od 12. do 13. tek. meseca je nekdo razobesil na spomeniku cesarja Maksimilijana, na trgu Piazza Giuseppina, italijansko trobojnico, ki pa je bila vsa razdrapanja in z neko smrdečo tvarino, koje se ne more imenovati, tako zamazana, da jo je bilo komaj spoznati. Dan poprej je bil shod in potem obhod po mestu za priklopljenje Splita in Dalmacije Italiji, na obhodu se je nosila trobojnica, koje hočejo Tržaški odrešenci pokloniti še neodrešenemu, jugoslovanskemu Splitu. Tekom manifestacije je bilo slišati največ vzklikov »Abasso la Jugoslavia, abbasso i Jugoslavi, fora i ščavi«, a slišati je bilo i glasov »Abbasso l'Italia! Gorje ako bi zasačili predznega protidemonstranta. Odmev podnevne demonstracije je bilo ponočno razobešenje umazane cunje, katere sploh niso mogli očistiti, a ljudstvo jo je strmeče ogledovalo, dokler je niso proti poldne sneli razočarani karabinerji, da zakrijejo sramoto italijanske kulture.

III.

Wilson je rekel svojim spremljevalcem: »Dokler ne dosežem trajnega miru med narodi, dokler ne izpolnim velike naloge, koje mi poverjajo Združene države, se ne povrnem v Ameriko. Jaz in z menoj narod Združenih držav zahtevamo odločno in brezpogojno sloboden, neoviran gospodarski in politični razvoj vseh odrešenih narodov, malih in velikih vse Evrope.« To načelo mora dobiti veljavo tudi za naš mal, a čvrst, čil, jugoslovanski narod, to tembolj, ker pest nasilja, grozote, suženjstva, ki bije naše očete, matere, sinove, hčere, voditelje, je postala neznošna. Surov italijanski imperijalizem mora biti zlomljen, drugače obupamo nad pravico, nad nepristranstvo Wilsonovih pomirjujočih, tolažilnih načel, ki se morajo na vse strani in za vse narode uveljaviti v vsem svojem obsegu.

Polnim upanjem pričakujemo odrešenja iz groznega jarma že v najbližji bodočnosti, ker menda ena prvih zadev na konferenci bo rešenje Jadranskega vprašanja, potem z Bogom Italija, oddahnili se bomo vsi Primorci Slovani, kakor Italijani, kajti vsi brez izjeme, da celo najzvestejši privrženci italijanske liberalne klike že sedaj neizmerno sovražijo nepoklicane goste. —

IV.

Na vlaku, ki vozi ob 8.45 dopoldne iz Trsta v Logatec, se je dogodil dne 5. marca t. l. naslednji slučaj:

Štiri dekleta so na lahno pevale narodne popevke. Vstopivši službujoči italijanski častnik jim strogo prepove slovensko pevanje, češ, ker smo tu sedaj v Italiji, kjer je strogo zabranjeno slovensko petje. Da se izognejo hujšim posledicam in da jih častnik ne vrže iz vlaka, se deklice pokore ukazu. Za častnikom preiskujejo vlak in nadlegujejo občinstvo karabinerji, vsujejo dekleta s ščavami in naglašajo, da ta zemlja, koder oni sedaj vozijo, ni več zemlja ščava, nego italijana. Ena izmed deklic zavrne karabinerja, da tu ne bivajo ščavi, ampak slavi in da tu ni zemlja ščava, nego slava, koje bi morali oni — Italijani (kot usiljenci) spoštovati, kajti Vi Italijani se nam usiljujete in bi se morali naučiti našega jezika, pa ne zahtevati, da se mi odpovemo svojemu rodu, jeziku in svojim šegam.

Ob takih prizorih mora požreti sopotujoče občinstvo marsikakšno grenkoto, malodane škripelje z zobmi in le potrpežljivosti in skrajni premagljivosti se je zahvaliti, da ne zavre kri in da se ni vrgel predrzni usiljavec skozi okno kupeja na železno cesto, kakor bi zaslužil po vsej pravici. —

O, da bi prišla ura zadoščenja, ura pravice!

Henrik Steska:

K ustroju deželne vlade za Slovenijo.

Po razpadu stare Avstrije je Narodna vlada SHS v Ljubljani prevzela razun poslov pokrajinskih oblastev tudi vsa opravila dunajskih ministrstev. Z ozirom na obsežnost tega področja je seveda treba bilo, da se je Narodna vlada po strokah delila v razne oddelke. Taki strokovni oddelki so bila poverjeništa za notranje zadeve, za kmetijstvo, za trgovino, za javna dela, za promet, za uk in bogočastje, za prehrano, za zdravstvo, za socialno skrbstvo, za narodno brambo, za provosodje in za finance. Vseled združitve s Srbijo in ustanovitve ministrstev v Belgradu, se je Narodna vlada v Ljubljani spremenila v deželno vlado za Slovenijo, a posamezni oddelki so vobče ostali, čeprav nimajo več istih obširnih pravic.

Pri deželni vladi za Slovenijo obstoja sedaj dvoje vrste oddelkov, namreč deželnovladna poverjeništa in pa deželnovladni oddelki, ki niso poverjeništa. Tu je treba tudi poudarjati, da imamo poverjeništvu, ki ni oddelk deželne vlade, temveč povsem samostojen, le resortnemu ministru podrejen urad, namreč poverjeništvu ministra za finance. Deželnovladni oddelki tvorijo skupno celoto, t. j. deželno vlado. Iz Uradnega lista in Službenih novin in razvidno, kakšno je razmerje med posameznimi oddelki in predsedstvom deželne vlade. Domnevati smemo, da predsednik oziroma v njega odsotnosti ali po njegovem pooblastilu podpredsednik na zunaj reprezentira pokrajinsko vlado za Slovenijo. Nadalje predseduje predsednik ozir. v njegova odsotnosti podpredsednik gremijalni sejam poverjenikov pri deželni vladi. Namen teh sej je posvetovanje in sklepanje o stvareh, ki prekoračijo področje posameznega člana (predsednik, podpredsednik, poverjenik) oziroma tudi v drugih važnih zadevah, ki jih je predsednik z ozirom na enotnost in upravi in posamezni gremijalni član iz lastnega nagiba ali pa vsled dogovora med člani spravi v plenumu v pretes. Končno načeljujeta predsednik ozir. podpredsednik bodisi definitivno bodisi začasno onim deželnovladnim oddelkom, ki nimajo posebnega poverjenika.

Ko je deželna vlada za Slovenijo stopila na mesto prejšnje Narodne vlade SHS v Ljubljani, tedaj se je povdarjalo, da bodo nekateri deželnovladni oddelki izvrševali svoje posle sicer po navodilih in pod nadzorstvom stvarno pristojnih resortnih ministrov, t. j. da bodo vezani na interna ministrska navodila in da bo smela osrednja oblast zahtevati pojasnila, a da bodo na zunaj končno veljavna t. j. kot najvišja administrativna stopnja ukrepali in razsojali, ne da bi se s tem onemogočil tak izreden pravni lek, kakoršna je pritožba na upravno sodišče. Ti deželnovladni oddelki bi bili takozvani avtonomni oddelki. Načelovali bi jim poverjeniki ozir. pri oddelku za poljedelstvo in pri oddelku za socializacijo predsednik ozir. podpredsednik deželne vlade.

Ostali deželnovladni oddelki naj bi ne imeli tako obširnih pravic. Dejstva so pa seveda močnejša od teoretičnih razmotri-

vani in tako je pač potreba nanasla, da bodo morali tudi takozvani avtonomni, za sedaj še pod predsednikom deželne vlade stoječi deželnovladni oddelki morali v obče tudi končno veljavno ukrepati in razsojati. Slovenija ima pač povsem druge zakone in izednačenje teh zakonov z zakoni v ostalih delih naše države je pač predvsem naloga zakonodajnih činiteljev in ne ministrov. Tedaj ne doživimo še tako kmalu jednotnih zakonov. Živimo pa tudi sicer v dokaj drugih razmerah, vsaj smo na eni strani skozi stoletja občutili hud gospodarski pritisk nemškega feudalizma in kapitalizma, na drugi strani pa smo vsled naše eksponirane lege kot sosede Nemcev in Italijanov istotako vže skozi stoletja izpostavljeni zapadnoevropskim vplivom. Ker končno pri belgrajskih ministrstvih tudi še ni zadosti uradnikov, ki bi bili večji naših v Sloveniji veljavnih zakonov in ki bi poznali naše razmere, tedaj je pač umljivo, da bi vsaka prenapljena centralizacija državne uprave bila skrajno opasna. Nevede bi se kršili naši predpisi, nehote bi se ne upoštevale naše razmere. S tem bi se le gojilo nezadovoljstvo. Temu se moramo na vsak način izogniti, kajti pravni čut je vsled vojne in vsled razmer v političnem preobratu že itak preveč trpel, treba je, da se razmere pri nas zopet ustalijo.

Upravna oblast izdaja naredbe splošne vsebine, konkretne ukrepe in konkretne razsodbe. Kdo naj jamči, da upravna oblast ne prekorači svojega delokroga in ne krši obstoječih zakonov? Ministri in potom istih tudi osrednji vladi podrejena deželna vlada so sicer parlamentu odgovorni, a ta odgovornost le pomenja, da mora ministrstvo v smislu vsakokratne parlamentarne večine vladati, nikakor pa ne jamči, da bi se zakoni ne kršili. Državi je tedaj tudi za njeno upravo treba neodvisnih sodnikov, kojim pripada pravno nadziranje nad upravo v svrhu varstva subjektivnih javnopravnih pravic posameznih oseb. V interesu ugleda naše mlade države je, da se tako upravno sodstvo čim preje uredi. Za vse primere, v katerih naša pokrajinska oblastava za Slovenijo v najvišji instanci razsojajo in ukrepajo, bi se moralo pokrajinsko upravno sodišče ustanoviti. V smislu točke XV., sporazumno z Narodnim večem SHS izdane naredbe celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 14. novembra 1918, št. 11, o prehodnji upravi v Sloveniji bi se moralo tako upravno sodišče v Ljubljani ustanoviti in sicer bi to bil upravnosodni senat višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Upravnosodni senat bi bil sestavljen iz samih neodvisnih, neodstavljenih in nepremestljivih sodnikov in bi dokončno sodil o tem, če je zadnja administrativna instanca pomanjkljivo postopala, oziroma, če je obstoječe pravice posameznika in tedaj zakon kršila. Z ustanovitvijo tega senata ni več odlašati, temveč se ima isti v interesu mirnega razvoja čim preje sestaviti. Pravna država brez upravne oblasti je nemogoča.

Država SHS.

Novo odredbe za potovanja.

LDU Zagreb, 27. marca. Uradni list »Narodne novine« priobčuje danes nastopni razglas: Odreja se uvedba potnih izkaznic za notranji promet na teritoriju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsak potnik mora imeti potno izkaznico, izdano od pristojne krajevne oblasti, če se napoti iz kraja svojega stanovanja.

LDU Ljubljana, 27. marca. (Uradno.) Ker so se v Nemški Avstriji in na Mažarskem pojavili neredi in je potovanje nevarno, se do preklica ne bodo izdajala nikakova dovoljenja za potovanje čez mejo. — Promet preko Špilja je Nemška Avstrija uknila.

K aretaciji Radiča.

LDU Zagreb, 27. marca. K aretaciji bivšega poslanca Stjepana Radiča in njegovih drugov, se oficijozno poroča še nastopno: Dokazano je, da so v deželi mnogi tuji vohuni in agenti, ki delujejo z denarjem in drugimi sredstvi proti obstoju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter povzročajo med prebivalstvom vznemirjenja. Oblasti so bile vsled tega prisiljene, poseči po strožjih protidredbah, da se prepreči tem ljudem njihovo nadaljnje delovanje. Pri tem se je izkazalo, da stoji bivši poslanec Radič in njegovi tovarši z gotovimi ogrskimi in preko njih z italijanskimi krogi v sporazumu. Zaradi tega so odredili njihovo aretacijo in jo izvedli.

Iz neodrešene Jugoslavije.

Iz Postojne.

Poročajo nam, da so v nedeljo, dne 23. marca sklicali Italijani Postojnce, da se razgovore radi šolstva. Italijani hočejo uvesti italijanski pouk. Udeležil se shoda ni noben domačin. Popoldne so priredili Italijani veliko in zelo sijajno veselico s plesom v Grand hotelu in so vabili vse meščane na ples. Tudi ta veselica jim je popolnoma izpodletela, ker na veselico

ni prišel nihče domačinov. Italijane je to jezilo in oficirji so potem ljudem pripovedovali, da sicer res ni še odločeno, ali ostanejo Italijani v Postojni ali ne, toda ako se bodo morali umakniti, se bodo umaknili samo takrat, ako jih prisili sovražno orožje v to. Ker se noben domačin ni udeležil ne sestanka in ne veselice, so Italijani tudi zaprli svojo aprovizacijo in ne dajo ljudem prav nič živeža. Tako delajo pa le višji italijanski oficirji, med tem ko se nižji oficirji in vojaštvo prav nič ne čutijo varne med našim ljudstvom in vsi izjavljajo, kako radi bi se že vrnili v svojo domovino in dali mir ljudem, ki jih ne marajo in naravnost sovražijo.

Ententni admirali v Splitu.

LDU Split, 26. marca. (DKU.) Ob 7. uri zjutraj je odpotoval francoski admiral Ratye na svoji jahti in ob 9. angleški admiral Kidie na rušilcu v smeri proti Boki Admorški; jutri odide ameriški admiral Andrewa, ki bo zamenjal admirala Niblacka in prevzel poveljništvo nad ameriškimimi ladjami in posadko v Splitu. — Jutri ob 11. uri se svečano otvori izložba dalmatinskih umetnikov. Admiral je obiskal izložbo. Predvčerajšnjim so francoski admiral Ratye, angleški admiral Kidie v spremstvu predsednika pokrajinske vlade dr. Krstelja in drugih vladnih članov cbiškali umetniško izložbo, z velikim interesom ogledovali izložene umotvore ter se o laskavo izrazili umetnikom.

Mirovni poveset.

LDU Pariz, 27. marca. (DKU.) Agence Havas poroča: Kakor doznava Temps, še ni gotovo, ako bodo vse sovražne vlade povabili, da zajedno podpisje mirovno pogodbo. Dozvedno imajo vodje zavezniških držav sedaj edinole opravila z ugotovitvijo Nemčije se tičečih pogojev.

LDU Pariz, 27. marca. (DKU.) Agence Havas poroča: Clemenceau, Wilson, Lloyd George in Orlando so imeli v ponedeljek zopetno kabinetno konferenco, na kateri so razpravljali vprašanja določitve renskih mej. Britanski in ameriški krogi povdarjajo, da bo ta nova metoda delovanja v najkrajšem času privedla do preliminarnega miru.

LDU Berlin, 27. marca. (DKU.) »Berliner Tageblatt« poroča preko Haaga iz Pariza: Konferenca je sklenila, da se ne bo samo z Nemčijo sklenil posebni mir, temveč mir, ki bo veljaven za vse. To pomenja pa zakasnitev in se računa, da mirovni pogoji ne bodo gotovi pred koncem aprila. Ker ima četverozveza približno 10dnevni čas za posvetovanje o sprejetju ali odklonitvi predlogov, najbrže splošni mir ne bo sklenjen pred sredo meseca maja. Te spremembe programa so bile odrejene pod pritiskom italijanskega ultimata.

LDU Pariz, 26. marca. (DKU. Brezžično.) Predsednik Wilson, Clemenceau, Lloyd George in Orlando so v terek zbrovali v vojnem ministru ter razpravljali o rešitvi problema, ki sestoji v tem, da se Nemčiji kakor hitro mogoče naprtijo mirovni pogoji in da se v to svrhu končno ugotove vsi vojaški teritorijalni, gospodarski in finančni pogoji predmirovne dogovora in da se temu dogovoru priklopi ali popoln načrt zveze narodov, ali temeljna izjava, glasom katere mora vsaka država na to paziti, da ne zapade zaničevanju človeštva.

LDU Berlin, 27. marca. (DKU.) Wolfow urad poroča: Inozemski listi so pred kratkim prinašali izjave Lloyd Georgeja in Pichona, da se mirovna konferenca po soglasnem naziranju teh dveh državnikov ne bo pečala z razpravami z nemško delegacijo, temveč da se bodo Nemci morali zadovoljiti s tem, da se izrečejo za ali proti načrtu mirovne dogovora, katerega jim predlože asociirane države nato je predsednik nemške komisije za premirje državni minister Erzberger dne 19. marca v Spaaji zahteval pojasnila, ako so te izjave dejstvene ali ne. Lloyd George je na to vprašanje dne 26. marca odgovoril z nastopno brzovjavo: Lloyd George in Pichon se nista nikdar tako izrekla, kakor se jim podtika.

Mažari.

Karoly aretiran.

LDU Dunaj, 27. marca. (Brezžično.) V Budimpešti so aretirali grofa Karolyija, ker ga smatrajo za protirevolucionarja.

Mednarodna komisija zapustila Budimpešto.

LDU Budimpešta, 27. marca. (Brezžično.) Mednarodna komisija, ki sestoji iz angleških, francoskih, srbskih in romunskih častnikov, zapusti danes ob 11 uri zvečer s posebnim vlakom Budimpešto v smeri proti Novemu Sadu.

Ogrska izziva entento.

LDU London, 27. marca. (DKU.) Reuterjev urad javlja: Listi premotrivajo ogrske dogodke kot direktno izzivanje entente in zahtevajo, da se ukrene takoj in energično vse potrebno, da se raziasni položaj.

Telefonska zveza Dunaj—Budimpešta prekinjena.

LDU Dunaj, 27. marca. (Brezzično.) Telefonska zveza med Dunajem in Budimpešto je še vedno prekinjena. Prevladuje mnenje, da ima vse gibanje na Ogrskem bolj narodni kakor boljševiski značaj.

Nemška Avstrija.

Stavka železničarjev v Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 27. marca. (DKU) Kakor se doznava, je dovela železničarska stavka do sedaj samo na južni železnici do popolne odpovedi dela. Stavka se je med tem razširila tudi na Vzhodno železnico. Delavci so deloma ustavili. Aspangška železnica je v toliko prizadeta, v kolikor ima delno skupno progo z južno železnico. Na druge železniške proge se do sedaj stavkarsko gibanje še ni razširilo. Trenutno zborujejo vodilni možje južne in vzhodne železnice. Vzrok stavke leži zgoj v gospodarskih razmerah, namreč v gmotnem položaju železničarjev, ki ni pri vseh železniških obratih enak. Da bi imela pa ta stavka politični značaj, kakor to trdi neki poldanski list, je zgoj tendenciozno senzacijsko poročilo, ki ima namen, da vznemirja občinstvo.

Odprava plemstva v Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 27. marca. (Brezzično.) Narodna skupščina bo jutri razpravljala takosno predlogo o odstavitvi bivšega cesarja in habsburške dinastije ter o odpravi redov, naslovov in plemstva.

Politične novice.

Blagor Korošcu! Ministrski podpredsednik je postal deležen nenavadne odlike. »Slov. Narod« ga je blagovolil počastiti z naslednjim laskavim stavkom: »Korošec je sicer vodja druge stranke, toda je vseskozi naroden in pošten in je lahko domačim zastrupljavcem vodnjakov za vzgled.« Ali ni to prijazno od velikih gospodov, ki so se iz političnega niča dvignili do večinske stranke in iz duševne revščine do mesta krmarjev zgodovine, da vsaj dr. Korošcu priznavajo, da ni protinaroden in nepošten? Danes se klanja »Slov. Narod« dr. Korošcu in jutri se bo perzijskemu šahu, če ga bo potreboval. To ni zelo častno, da ne rečeno pošteno, kajti na poštenje je vzela patent »Slov. Narod«, ki tem bolj ljubi zvok te besede, čim bolj mu je stvarno nesimpatično.

Nove strune je navel »Slov. Narod« na svoje 52 let stare citre. Razen prejšnjih, ki brnajo o »klerikalcih« in podobne obrabljene melodije, poje tudi pesmi o »zastrupljavcih vodnjakov« in sličnem. Ne vemo, kaj mislijo tisti, ki te nerodne godce plačujejo? Dokler so se napadi skrivali za gostilniškimi vrati, je že bilo težko izhajati s takozvanim »burgfriedenom«, sedaj se jasno javljajo znamenja, da jim ga je bilo dovolj in da ga hočejo razveljaviti. Tudi tako je prav.

Agrarna reforma, ki je radi nje sedaj odstopil minister socialist Korač, se je v Slavoniji že začela izvrševati. Korač sam je delil veleposestva v Sidu, Iloku, Irigu in Rumi. Došlo pa je do nesporazumljenj, JDS je odpoklicala svoje zaupnike, ki jih je Korač imenoval iz te stranke in vsled tega je Korač odstopil. Seveda, glavni vzrok pa je, da hrvatski in srbski socialisti hočejo radikalne politike. Ta pa je nemogoča, dokler zastopniki socialistov sede v vladi. Bosanski socialisti zahtevajo, naj se odškodnina veleposestnikom za razdeljena veleposestva ne izplačuje iz državnih sredstev, marveč iz konfisciranega dobička vojnih dobičkarjev in bankirjev.

JDS. je še vedno za proporcijški volilni red, kakor nam razkriva sinočni »Slovenski Narod«, ki obenem v svoji vsevednosti poroča, da smo mi proti njemu. Zadnja trditev nas ne zanima, ker mi bolje vemo, za kaj smo in za kaj nismo, kot »Narod«, pač pa prva. Zaradi proporcijškega volilnega reda se je bojeval boj v parlamentu o priliki adresne debate — in proti proporciju je bil odločno tudi Pribičević, duša teh takozvanih demokratov. Tega pa vendar ne bo trdil »Slov. Narod«, da ne misli Pribičević za vse člane svoje vlade ali da jim dovoljuje kakšne separatistične nazore? Kadar pride čas, bo tudi »Slov. Narod« pisal proti proporciju, kar bi storil tudi sedaj, ko bi bil dobil pravočasno signal iz Beograda. Takrat bo padel na kolena in bo trdil, da je bil od nekdanj proti proporciju, ki ga zagovarjajo le ti nesrečni klerikalci. Načelnost ni ravno največja moč naših ljubih koalicijsašev!

Sestava celjskega okrajnega šolskega sveta je — kakor nam poročajo iz Celja — popolnoma pristranska. Okrajni šolski svet šteje devet članov, izmed katerih pa sta samo dva zastopnika naše stranke, medtem ko so drugi sami člani JDS. Celjski okraj je po ogromni večini v taboru naše stranke, vendar pa ji višji šolski svet, oziroma okrajni zastopnik priznal pravzaprav več kot enega zastopnika, ker je drugi zastopnik le zastopnik duhovščine. Poleg tega tudi ni v celjskem

okraj šolskem svetu prav nobenega zastopnika slovenskih kmetov. Radi te pristanske sestave okraj šolskega sveta je nastalo med našim ljudstvom nemalo razburjenje. Ako hoče nasprotna stranka, oziroma višji šolski svet, postopati z nami na ta način, bodo gospodje izžvali velik vihar.

Vprašanje delavskih zaupnikov. Jugoslovanska Strokovna Zveza je poslala predsedstvu deželne vlade v Ljubljani naslednjo vlogo: »Ker je minulo že dolgo časa, odkar je bil načrt za delavske zaupnike pri poverjeništvu za socialno skrb od vseh zastopnikov delavskih organizacij anektiran in ker je bila ta naredba načeloma pri seji celokupne vlade že sprejeta, zahtevamo v imenu organiziranega delavstva, da se nemudoma izvede ta prepotrebna delavska institucija in prosimo, da se nam sporoči, kdaj da stopi naredba delavskih zaupnikov v veljavo.«

Odločil se je. O ministru za bogočastje dr. Alaupoviću smo poročali, da je še neodločen, naj li stopi v JDS, ali v starčevičanski Narodni klub. Po dolgem premišljevanju se je konečno Alaupović odločil za JDS. Če bi bil stopil kot poslanec v Narodni klub, bi bil moral demisionirati.

Protiv »Srpski Zori«. »Srpska Zora«, glasilo Velesrbov v Bosni, ki smrtno sovraži vse, kar ni srbsko, je s svojo pisavo povzročala velik odpor med Hrvati, katoličani in muslimani. Nasprotstvo je postalo tako veliko, da je služben list Sarajevske vlade dne 22. t. m. pisanje »Srpske Zore« odločno obsodil in ugotovil, da »Srpska Zora« s svojim pisanjem škoduje narodnemu edinstvu. Sarajevska vlada je izključno v rokah Srbov, zato je ta nastop toliko značilnejši za pisavo velesrbskega glasila.

Hrvatska duhovščina v Zvezi javnih nameščencev. »Obzor« je te dni poročal, da so se hrvatski župniki in kaplani obrnili na Zvezo javnih nameščencev s prošnjo, da jih sprejme kot člane. Svoj korak vtlemjujejo s tem, da bodo ob agrarni reformi izgubili posestva in bodo poslej plačani kakor vsi drugi javni nameščenci.

Don Ante Glumac, bivši urednik katoliško-narodnega lista »Dan« v Splitu, ki so ga Italijani zaprli na otoku Lastovu ter ga internirali v Italiji, se je sedaj oglašil iz laškega ujetništva. Veliko je trpel po ječah, dokler ni težko obolel, komaj je okreval. Sedaj se lahko giblje. Interniran je v Campo Basso, ne daleč od Monte Gargano.

Japonci v Dubrovniku. Poleg Srbov in Francozov s Senegalci se nahajajo v Dubrovniku tudi Američani. V nedeljo dne 16. t. m. so došli tudi oddelki Japoncev.

Postava proti navijalcem cen. Na Češkem dobe novo postavu, ki določa, da sme vsakdo, ki je bil od navijalca cen, oderuha, prekupca opeharjen ali zlorabljen, potem sodišča zahtevati povrnitev preveč plačane vsote. Ta posel bodo opravljala takozvana ljudska sodišča za cene. Polovica tožene vsote pripade državi. Če bo pomagalo in če ni danes že morda prepozno!

Italijanska socialistična stranka, struja Avantijska, je imela te dni v Milanu svoj strankarski kongres. Zanimivo so resolucije, ki so bile sprejete, ker stranka izstopa iz internacionale »Bureau socialiste internationale«, ki da je zatajila stari socialistični internacionalni program in je postala samo orodje vojne politike pseudo-demokratske buržoazije, ki samo mistificira proletarijat in otežuje delovanje socialistične revolucionarne internacionale. »Bureau socialiste internationale« je postal sodelavec imperialistične buržoazije v ententi. Resolucija pravi dalje, da je pokazala zveza, ustanovljena v Bernu med socialno-patriotičnimi tendencami sporazuma s socialno-patriotičnimi tendencami imperializma osrednjih vlad, reakcionarni značaj vseh skupin, ki so se odtegnile obvezam internacionale proti kapitalistični buržoaziji, ki je poglavalna narode v vojno. Zato je nedopustno vstrajanje v enem samem organizmu tistim, ki so ostali zvesti internacionali, z onimi, ki so se ji izneverili. Uvažujoč, da je »Bureau«, namesto da bi takoj po končani vojski poskrbel za sklicanje vseh mu pripadajočih strank, pripomogel, da je uspela konferenca v Bernu, ki je bila samo v id e z internacionalne socialistične konference, je sklenilo vodstvo, da odstopa od »Bureau socialiste internationale« ter da dá svoje delo na razpolago za ustanovitev socialistične revolucionarne internacionale na podlagi tistih načel, ki so jih postavili ruski sodrugji-komunisti za sestanek socialistične konference v Moskvi v januarju. Je sklenilo vrhu tega, da bo aktivno delovalo na to, da se socialisti vseh dežel, ki so ostali zvesti internacionali, pridružijo temu namenu, bodi, da se skličejo pred kongresom v Moskvi v preliminarni sestanki, bodi, da izvrše kakršnokoli akcijo, da se doseže uresničenje sklenjene svrhe. — Ta sklep dovoljuje zanimiv pogled v delovanje italijanskih socialistov ter v položaj Italije samel

Umetno italijanstvo v Istri. Kot poročajo italijanski listi, da protestirajo istrske občine proti trditvi dr. Trumbića, da se v srednji Istri ne nahaja ni pet italijanskih vasi. Da, tak protest sestaviti, ga podpisati po županu ali županji in ga poslati na pristojno mesto, to je lahko delo. V protestu se glasi, da je hotela Avstrija s silo vpeljati hrvatski jezik, ki ga prebivalstvo ne razume, ker govori neko italijansko-slovensko mešanico. Italijani sodijo te stvari po svojem merilu. V Italiji ne razume severnjak južnjaka. Pijemontez ne Benečana in povsodi je treba tolmača za italijanski jezik. V celi Istri pa razumejo slovenski in hrvatski jezik, samo Italijani potrebujejo tam tolmača. Konec je najlepši. Vse občine protestirajo proti jugoslovanskim zahtevam in so srečne, da so končno prišle pod Italijo. No, Istrani morajo biti res srečni, da jih je sprejela mati Italija, medtem ko so Zagreb, Hrvatska in Slavonija polni Istranov, ki so zbežali pred to materjo. — Omenim značilno izjavo rimskega plemiča de Vigni-ja, ki je bil kolonel v neki tolminski vasi. Stal je pred slovenskim plakatom in dejal z važnim in modrim obrazom nekemu našemu inteligentu: »Cujte, ta slovenski jezik samo dijalekt italijanščine, tako podobno zveni.« Poklon laški kulturi in globoki naobrazbi njih plemičev!

Dokument o pravu Italije na Dalmacijo. Italijani se poslužujejo v svojem besnem imperializmu vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev in najrazličnejših neumnosti. Zdaj so menda našli v videmskem arhivu nek dokument, po katerem je bil prodal ogrsko-hrvatski kralj Ladislav iz hiše Anjou leta 1409. pravo na Dalmacijo beneški republikli za stotisoč beneških zlatnikov. O vrednosti te pogodbe se ne menimo. Opozarjamo samo na smešnost takih argumentov. Kaj imajo Habsburžani od vsega onega, kar so pokupili in priženili. Kaj ima Nemčija, Španija in še mnogi, mnogi drugi? Ali je taka moderna pravica? En sam srednjeveški kralj je razpolagal z zemljo in ljudmi, in ko se mu je zdelo, jo je prodal kot zelnik ali živino beneškim trgovcem za 100 tisoč zlatnikov. In kulturna moderna Italija se danes oprijemlje te bilke, ki v nobenem slučaju ne drži. Radovedni smo samo, kaj si bodo še izmislili v svojem brezmejnem in blaznem pohlepu?

Dnevne novice.

Imenovanja. V sodni službi: Za sodnike za okrožje višjega deželnega sodišča se imenujejo začasno: avskultanti dr. Fran Spiller Muys, Anton Potočnik, dr. Fran Suhadolnik, dr. Josip Bavdek, dr. Rudolf Sajovic, Ferdinand Merala, dr. Milivoj Jenko, dr. Jakob Prešeren, Friderik Schmidinger, dr. Josip Stular in Vitkor Kobe. — V šolstvu: Nameste se: a) na I. državni gimnaziji v Ljubljani: kot učitelj za slovenščino kot glavni in klasično filologijo kot postranski predmet Ivan Mazovec, nadomestni učitelj na drž. realni gimnaziji v Ljubljani; kot učitelj za nemščino kot glavni predmet ter latinščino in grščino kot postranski predmet dr. Jakob Kolemina, profesor na državni gimnaziji v Novem mestu. b) Na državni realki v Ljubljani: kot učitelj za poudropis kot glavni in matematiko in fiziko kot postranski predmet profesor Franc Dolžan, prideljen I. drž. gimn. v Ljubljani; kot učitelj za slovenščino in druge moderne jezike (francosčina, nemščina, italijansčina) dr. Jakob Gregorin, profesor na drž. realki v Gorici, prideljen državni realki v Ljubljani. c) Na državni gimnaziji v Novem mestu: kot učitelj za klasično filologijo kot glavni in slovenščino kot postranski predmet Peter Prosen, profesor na državni gimnaziji v Kranju. d) Na moškem učiteljski v Ljubljani se namesti kot vadniški učitelj Franc Fabinc, namestni učitelj na slovenski trgovski šoli v Ljubljani. — V politični službi: okrajni glavar dr. Friderik Lukan se vpokliče v službovanje pri poverjeništvu za notranje zadeve. Okrajnemu glavarju dr. Rudolfu pl. Andrejki se poveri vodstvo okrajnega glavarstva v Celju, okrajnemu nadkomisarju dr. Janezu Lingerju pa vodstvo okrajnega glavarstva v Kamniku. Za okrajna komisarja se imenujeta deželnovladna koncipista dr. Adolf Golia in dr. Karol Tekavčič. — V službo pri poverjeništvu za notranje zadeve se sprejme računski revident Štefan Rojnik v Gradcu. — Absolvent trgovskega abiturijentskega tečaja Ivan Marinko se imenuje za računskega praktikanta pri knjigovodstvu oddelka za notranje zadeve. — V službo deželne vlade se prevzame pristav pri ravnateljstvu pomožnih uradov bivšega namestništva v Gradcu Franc Vidic in se prideli državnemu policijskemu komisarijatu v Mariboru. — Slovenska trgovska šola v Ljubljani. Profesor na trgovski šoli v Plznu Rudolf Andrejčič se prevzame v državno službo v provizorični lastnosti v IX. činovnem razredu in dodeli tukajšnji slovenski trgovski šoli.

Nabavni prispevek za učiteljsvo. Poverjeništvu za uk in bogočastje je napro-

silo osrednjo vlado, da odobri predlog za nakazilo enkratnega nabavnega prispevka za učitelje javnih ljudskih šol v Sloveniji. Izdatek bi znašal 778.600 K. Nabavni prispevek bi se po tem predlogu izplačeval v rokih, kakor se plačuje državnim uradnikom, vendar tako, da dobio učitelji naknadno tudi prispevek, ki se je izplačal državnim uslužbencem dne 1. februarja 1919.

Službena pragmatika za oficijante in oficijantije. Sprejme se naredba o preureditvi službenega razmerja pisarniških oficijantov in oficijantinj. Vsi v smislu naredbe vsega ministrstva z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 21, nastavljeni pisarniški oficijanti in pisarniške oficijantije se imenujejo za pisarniške uradnike skupine E službene pragmatike z dne 25. januarja 1914, drž. zak. št. 15 in sicer nad številom za to kategorijo v posameznih resortih sistemiziranih mest, ako imajo najmanj za odmero prejemkov vračunljivih let in ako so najmanj dobro opisani. — Pisarniškim oficijantom (oficijantijam), ki so usposobljenost za opravljanje uradniške službe dokazali s posebnim, v posameznih strokah za to predpisanim izpitom, nadalje pisarniškim oficijantom (oficijantijam), katerim so se z ozirom na njih višjo kvalificirano službo priznali višji prejemki, s ev § 1. te naredbe navedena službena doba 12 let skrajša na 10 let, onim pa, ki majo dva izpita na 8 let. Na tak način imenovani se pomaknejo v prejemke one plačilne stopnje XI. oziroma višjega činovnega razreda, ki po § 52, službene pragmatike odgovarja njih 12 let oziroma v slučaju § 2. te naredbe njih 10 oziroma 8 let presegajoči vračunljivi službeni dobi. V višje činovne razrede jih sme za imenovanje pisarniških uradnikov poklicano državno oblastvo še le tedaj imenovati, ako so to v dotični stroki na sisteniziranih mestih nastavljeni pisarniški uradniki z enakimi prejemki vobče že povisali v višje činovne razrede. — Službeni naslovi na podlagi te naredbe imenovanih pisarniških uradnikov so isti, kakor oni pisarniških uradnikov skupine E v upravnih strokih, v koje področje so imenovani. — Število v posameznih strokah sistemiziranih mest za pisarniške oficijante (oficijantije) se skrči za toliko mest, kolikor pisarniških oficijantov (oficijantinj) je v dotični stroki imenovanih za pisarniške uradnike po § 1. te naredbe. — Za oficijantije se odpravlja dosedanji pogoj namestitve, da so samske ali vdove brez otrok. Vdovam, ki imajo vdovnico, se pušča ta vdovnina poleg oficijantskih prejemkov. — Naredba dobi moč s 1. marcem 1919.

Vpokoženim železničarjem, kateri dobivajo nezgodne rente od zadržne zavarovalnice avstrijskih železnic na Dunaju, bode začasno izplačevala te nezgodne rente tukajšnja delavska zavarovalnica zoper nezgode, šolski drevored št. 2 (Kresija). Dokler nima zavarovalnica uradnih podatkov glede imen in zneskov rent, ne more izplačati rente vsem železničarjem brez izjeme, temveč samo onim, kateri doprinejajo zadnji veljavni odlok o nezgodni renti z zadnjim odrezkom, ozir. potrdilom od poštnege urada o izplačanem znesku. Čim pa dobi zavarovalnica uradne sezname vseh rentnikov, se bode renta nakazovala po pošti.

Stanovanja premogarjev v Trbovljah so v higijeničnem oziru skrajno pomanjkljiva. Radi malomarnosti se pokličejo pristojni faktorji na odgovor. Deželna vlada je sklenila, da se postavijo barake za stanovanja premogarjev.

Državno nadzorstvo. Podjetje »Bleiburger Bergwerk Union« v Mežah in zdravilišče Topolščica pri Šoštanju se dasta pod državno nadzorstvo.

Akcija za ceno živila. Poverjeništvu za socialno skrb je deželna vlada naročila, da sestavi spomenico na osrednjo vlado v svrhu, da se dovoli za preskrbo ubožnih slojev s ceninimi živili čimvečji kredit.

Kolportaža. Načelnoma je deželna vlada sklenila, da se mladostnih oseb pred dovršenim 14. letom ne sme uporabljati pri razpečavanju tiskovnih proizvodov na javnih prostorih (izvajanje proste kolportaje), ker je to delo zdravju škodljivo in brani izpolnjevanje zakonite šolske obveznosti. Obrtniki, ki bi zanemarjali določila te odredbe, se bodo kaznovali po obrtnem redu. Tozadevna odredba deželne vlade izide v najkrajšem času.

Sedež rudarske šole za vzgojo paznikov se premesti iz Ljubljane v Celje.

Oddelek za državno nadzorstvo rudnikov se ustanovi pri osrdnjem montanističnem uradu v Ljubljani. Oddelek vodi rudarski nadsvetnik Pirnat.

105 letna žena. V selu Golješnici pri Žepču v Bosni je 14 t. m. umrla 105 letna starka Dragišević.

Oderuštvo z žveplom. V Splitu prodajajo žveplo po 7 do 8 kron 1 kg, dočim so ga trgovci plačali v Italiji po 80 centesimov 1 kg.

Za pobljanje analfabetizma v Bosni-Hercegovini priporoča moškarska »Narodna Sloboda«, naj se v to svrhu izsolajo invalidi, ki naj potem po vaseh

vodijo tečaje za analfabete. Podrejeni naj bi bili ti ljudski učitelji učitelju na najbližji ljudski šoli.

Ljubljanske novice.

Ij Odbor ljubljanskih prosvetnih društev ima redno sejo danes v petek, 28. marca ob pol 8. uri v Jugoslovanski tiskarni (II. nadstropje). Dnevni red: Društvene prireditve v pomladni sezoni. Zastopniki društev naj prinese določeni načrt, na poznejše prijave se ne more ozirati.

Ij Občni zbor šentpeterske hranilnice in posojilnice. V nedeljo, 30. marca 1919, ob 3. uri popoldne se bo vršil občni zbor šentpeterske hranilnice in posojilnice v hranilničnih prostorih. Vabi se na obilno udeležbo članov.

Ij Občno zborovanje ljublj. Vincencijev in Elizabetnih konferenc se vrši v nedeljo, 30. marca 1919 ob 5. uri popoldne. Pred zborovanjem litanije, po litanijah govor »Skrb za uboge v Jugoslaviji«. Vabljeni so vsi prijatelji dela usmiljenja do trpečega brata.

Ij Danes ob pol 8. uri zvečer se vrši v šentjakobskem prosvetnem društvu zanimivo predavanje »o Gorenjski narodni noči«. Predava gosnod prof. dr. Josip Mantuani. Vabljeni so predvsem naše gospe in gospodične. — Po predavanju je seja »Ženskega odseka«.

Ij Odborova seja Slomškove zveze je to soboto popoldne ob pol 6. uri. Kraj: Ljudski dom, II. nadst., soba št. 22.

Ij Vseučiliška komisija ima svoje XII. redno sejo v soboto, dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v deželni palači, Bleiweisova cesta 10/II.

Ij Pozor vpokojencil Dne 3. aprila t. l. ob 3. uri popoldne se vrši v Narodnem domu v Ljubljani ustanovni občni zbor »Splošnega društva jugoslovanskih vpokojencev«. Namen in naloga društva bo: varovati pravice članov ter jim nuditi moralno in gnotno pomoč. Član društva postane lahko vpokojena ali v pokoj namenjena oseba obojega spola, ki je bila z odlokom (dekretom) nastavljen odnosno vpokojena, brez razlike službene stopnje in političnega mišljenja. V svrhu natančnejših pojasnil se vrši sestanek za stanujoče v Vodmatu in v vzhodnem delu mesta dne 25. marca t. l. ob 3. uri popoldne v Pavškovi gostilni na Martinovi cesti; za zapadni ter severni del mesta in šiško pa dne 26. marca t. l. ob 3. uri popoldne v Narodnem domu v Ljubljani. — Pripravljajni odbor.

Ij Kolportaza rakije. Naša železniška uprava je bila in je deloma ponekod še vedno zelo tenkočutna napram kolportazi časopisja v železniških prostorih. Preganjali so uboge kolporterje kot gobave. Vlada sama je morala hladiti preveliko gorečnost teh gospodov. Ni pa prepovedana kolportaza žganja. Včeraj jutraj n. pr. je na južnem kolodvoru v Ljubljani mlad Hrvat kolportiral rakijo, širil smrad po žganju ter nadlegoval potnike s svojim kričanjem: »Evo, rakija! Nikomur izmed gorečnejšev ni prišlo na um, da bi tu njegova gorečnost bila zdatno bolj na mestu ko gorečnost proti časopisju. Zahtevamo v imenu ugleda našega mesta, da se te vrste kolportaza takoj zatre, da ne pridemo pri tujcih v še slabši glas!

Ij Botanični vrt. Uporabo in upravo botaničnega vrta, ki je prešel v državno last, je deželna vlada izročila poverjeništvu za uk in bogočastje.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA.

Dramsko gledališče.

V petek, 28. marca ob pol 8. zvečer »Španska muha«, burka v treh dejanjih, izven abonementa.

V soboto, 29. marca ob pol 3. popoldne dijaška predstava »Tugomer« izven abon., ob pol 8. zvečer »Svet«, komedija v štirih dejanjih ob znižanih cenah, izven abonementa.

V nedeljo, 30. marca ob pol 3. popoldne »Španska muha«, burka, izven abon., ob pol 8. zvečer Ibsenova drama »Strahovi«, izven abon.

Operno gledališče.

V petek, 28. marca ostne gledališče zaprto.

V soboto, 29. marca ob pol 8. zvečer »Boheme« za abon. C.

V nedeljo, 30. marca ob pol 8. zvečer »Prodana nevesta« izven abon.

pr Vsem umetnikom in ljubiteljem umetnosti! Kakor smo čuli, je nemško filharmonično društvo v Ljubljani oddalo svoje poslopje nekemu tukajšnjemu stavbeniku, ki baje namerava v njem nastaniti kinematograf! Ne zadostuje za razvoj slabega okusa že »Kinó-Ideal! Nam ni pred kratkim dovolj onečastil in onečistil »Kino Central« poslopje našega gledališča? Ali je treba, da se v morda edini jugoslovanski pravi koncertni dvorani, ki samo bi mogla postati zavetišče naše bodoče komorne glasbe, naseli rak-rana kul-

ture? Dosedaj nismo imeli dvorane, ki bi ustrezala vsem pogojem dobrih glasbenih prireditev; povečini so namenjene zabavam in niso zidane po pravilih akustike. Pač skrajni čas je, da se vlada in merodajni umetniški krogi malce pobrigajo za to perečo zadevo, ki lahko postane kulturni škandal.

Nainovelše.

JUGOSLOVANSKI KLUB ZA PREHRANO LJUDSTVA.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. marca. Danes popoldne je razpravljal Jugoslovanski klub o političnem položaju in izdal komuniké, v katerem naglašja, da je potrebno, da se čimprej konsolidirajo notranje razmere. Sedaj se mora naš narod dvigniti do novega življenja iz nepovoljnih vojnih posledic. Zato se mora vsem slojem zamčeti potrebna prehrana. Potrebno je tedaj, da ministri za prehrano in socialno politiko čimbolje vršita svojo nalogo in delujeta čimbolj redno. Predsedništvu kluba se naroča, naj na merodajnem mestu deluje v tem smislu, da se ti dve ministri, ki sta važni, a nezasedeni, čimprej spopolnita.

JUGOSLOVANSKI KLUB IN ODSTOP SOC. DEM. POVERJENIKOV.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. marca. Jugoslovanski klub je razpravljal o političnem položaju, ki je nastal v Sloveniji radi odstopa socialnodemokratskih poverjenikov. V vseh vprašanih se je dosegel popoln sporazum.

POGAJANJA ZA NOVO VLADO.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. marca. Danes se nadaljuje dogovori z Narodnim klubom glede vstopa v ministristvo. V Narodnem klubu so razna mišljenja glede vstopa. Ena struja je za to, da se vstopi v vladu, druga se pa drži rezervirano in bi rada obdržala proste roke. Klub bi dobil v vladi dve mesti. Med kandidati se omenja dr. Drinković za vojno mornarico, za kmetijstvo pa dr. Pavelić ali dr. Petričić.

Belgrad, 27. marca. Doslej še ni rešeno vprašanje, če pride do rekonstrukcije kabineta, ali če bo celo ministristvo odstopilo. Tisti, ki zagovarjajo odstop celega ministristva, dokazujejo, da bi se na ta način hitreje in lažje rešilo položaj kakor z rekonstrukcijo kabineta, ker strankam ostanejo proste roke, da sestavijo nov kabinet. Največje težave delata ministristvi za prehrano in socialno politiko. JDS. bi prevzela ministristvo za socialno politiko, ministristvo za prehrano pa ponuja Jugoslovanskemu klubu. Minister za železnice, Vulović, bi odstopil; mesto njegaja bi poslali samostalci v kabinet Draškovića, ki bi prevzel ministristvo za konstituanto; sedanji minister za konstituanto dr. Kramer bi pa prevzel ministristvo za železnice. Naprednjak Marinković bi prevzel ministristvo za rudokope.

POGAJANJA S SOCIALNIMI DEMOKRATI.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. marca. Danes zvečer se je vlada pogajala s socialnimi demokrati radi vstopa v vladu. V imenu socialnih demokratov sta se pogajala Korač in Kristan.

MEDNARODNI POLITIČNI POLOŽAJ SE ZBOLJŠAL.

(Posebno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. marca. Mednarodni politični položaj se je zadnje dni znatno izboljšal, ker je dejstvo, da je edino jugoslovanska država močan, oboroženi zid proti boljševizmu. S tem mora mirovni posvet računati.

ITALIJA DOBI REKO.

LDU Berlin, 27. marca. (ČTU.) Kakor javljajo iz Roterdama, poroča »Nieuwe Rotterdamse Courant« iz Pariza: Odbor zaveznikov je načeloma priznal italijanske zahteve do Reke.

6 MILJARD BANKOVCEV V JUGOSLAVIJI.

LDU, Zagreb, 27. marca. »Narodna Politika« poroča, da je bilo v Kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev bankovcev žigosanih skupno za 6 milijard. kron.

STAVKA ŽELEZNIČARJEV V NEMŠKI AVSTRIJI.

LDU Dunaj, 27. marca. (DKU) Stavka železniškega oboja se danes popoldne ni razširila. Pogajanje z nameščenci se nadaljuje. Zlasti se poizkuša doseči, da bodo vozili aprovizacijski vlaki.

LDU Dunaj, 27. marca. (ČTU) Senzacija današnjega dne je stavka južne železnice. Tu gre za ustavitev vsega prometa na južni in na vzhodni železnici. Glavni vzrok štrajka je mezdno gibanje. Listi pa menijo, da gre tudi za politične tendence in pripominjajo, da so začeli stavkati ravno na onih železnicah, ki vodijo na Ogrsko. Vsi tedaj je dopustna domneva, da je državni prevrat na Ogrskem tudi vplival na nemško-avstrijske železničarje, ki so vedno v stiku z ogrskimi tovariši. Sicer

se je pa v popoldanskih urah ugotovilo in zvečer izrečno povdarjalo, 1. da ne gre za splošno, marveč le za delno stavko, in sicer pri južni in deloma tudi pri vzhodni in aspangski železnici in 2. da ne gre za nobene politično akcijo železničarjev, temveč le za mezdno in prehranjevalno gibanje. Stavkujoči železničarji zahtevajo povišek plač in poleg tega zboljšanje aprovizacije po obratnih vodstvih in oblastih. Posebno višina finančnih zahtev je položaj precej zamotala. Vsekakor pa obstoji možnost, da izredno kritični položaj v prehrani mesta Dunaja neugodno vpliva na potek stavke. Štrajkujoči železničarji so sicer obljubili, da bodo vozili vlaki z živili; vendar pa uči izkustvo, da po ustavitvi prometa take obljube nimajo mnogo veljave. S poučenih strani se poroča, da obstoji možnost in tudi upanje, da se stavka konča kmalu. Ni izključeno, da konča že danes ali jutri, ako v zadnjem trenutku ne nastopijo nepričakovane težkoče. — Stavka se je pričela v Dunajskem Novem mestu, kjer so železničarji ustanovili odsek za stavko na južni železnici. Ta odbor se je popoldne pričel pogajati z vodstvom južne železnice. — V zvezi s štrajkom je zanimivo poročilo »Neues Wiener Abendblatt«, da namerava odstopiti predsednik južnoželezniške družbe, oddelni načelnik vitez Weeber. Danes popoldne je imel upravni svet južne železnice sejo, v kateri se je pečal z resnim finančnim položajem, ki se je še poslabšal vsled stavke železniškega oboja. »Wiener Allgemeine Zeitung« pa poroča, da je vest o nameravanem odstopu predsednika vitez Weeberja neresnična in da predsednik nikakor ne namerava odstopiti od svojega mesta. — »Neues Wiener Journal« piše o morebitnih posledicah stavke: Strašnim zadnjim tednom bodo sledili mogoče še strašnejši. Izza sinoči sedmih počiva ves promet na južni železnici. Vlaki z ententnimi živili, ki so vozili iz Trsta čez Ljubljano proti Dunaju, so obtičali nekje na progi. Zadnji vlak južne železnice je dospel na Dunaj ob 5. uri popoldne, zadnji vlak z juga pa je sploh obtičal v Gradcu.

IZ OGRSKIH ŠOL VERONAUKE ODPRAVLJEN.

LDU Budimpešta, 27. marca. (OKU) Komisar za javni pouk v glavnem mestu je izdal danes naredbo, da se mora ustaviti na vsch šolah veronauk. Namesto veronauka naj se razlagajo današnje družabne razmere in predmeti splošnega znanja.

ENTENTA V SKRBEH RADI KOMUNISTOV.

LDU, Ženeva, dne 27. marca. (ČTU.) »Temps« zahteva energično, naj ententa zasede najvažnejše točke Nemčije. To je po mnenju lista edino sredstvo proti komunistom. Vse francosko časopisje kaže zmedenost in strah, ko piše o prevratu na Ogrskem. List trdi, da se francoska vlada pogaja z Italijo, da bi le ta imela pripravljene čete, ki bi korakale proti Ogrski. Socialistični listi pišejo, da bi bil ta korak ententnih vlad velik pogrešek.

RUSKI KOMUNISTI.

LDU Moskva, 27. marca. (DKU — Brezlično.) Organ ruskih komunistov »Pravda« razpravlja na vodilnem mestu o uspehih kongresa stranke in pravi: Osmi kongres naše stranke se je vršil v znamenju dela in organizacije. Najvažnejše politično vprašanje je bilo vprašanje stališča stranke proletariata k stanu srednjega kmeta. To vprašanje je postalo vsled dogodkov zelo važno. Prej je šlo za veliki boj med dvema glavnima silama: med kapitalistično družbo in proletariatom. Organizacija proletariatske diktature je uničila buržoazijo. Tembolj pereče je vprašanje stališča proletariata napram srednjemu stanu. Glede tega se je naš kongres oficijelno izjavil nastopno: Nismo sovražniki, temveč prijatelji stanu srednjega kmeta. Velikanska revolucija napreduje in, kakor je to dokazal naš kongres, napredujemo tudi mi.

ITALIJANSKE ČETE PREVAŽAJO.

LDU Berlin, 27. marca. (ČTU.) »Secolo« poroča, da se na italijansko fronto prevažajo večji transporti italijanskih čet. Jadranska pristanišča so izza ponedeljka popolnoma zaprta.

PREMIRJE MED POLJAKI IN UKRAJINCI.

LDU Dunaj, 27. marca. (ČTU.) Tukajšnje poslaništvo zapadno-ukrajinske republike poroča: Namestnik v Parizu bivačjočega državnega tajnika za zunanje posele dr. Panejka, dr. Ložinskij je brzojavil poslaničku Vasiljku, da bo premirje med Poljaki in Ukrajinci v kratkem sklenjeno.

VOJAŠKA DOLŽNOST NA ANGLESKEM.

LDU London, 27. marca. Reuterjev urad poroča: Zbornica je sprejela zakon o vojaški dolžnosti. Predlog, da bo zakon veljaven s 30. aprilom 1910 šele z 31. decembrom je bil odklonjen z 292 glasovi proti 70 glasovom. Nadaljnji predlog glede dolžnosti vojaške službe na Ruskem so tudi odklonili.

STAVKE NA ŠPANSKEM.

LDU Madrid, 27. marca. Agence Havas poroča: V Valenciji in v La Coruni so proglasili splošno stavko. V Seville splošna stavka ni imela uspeha.

LDU Madrid, 27. marca. Agence Havas poroča: Izdajatelj listov so razmotrivali danes o cenzurnih odredbah. Zveza delavcev in večji del izdajateljev listov so sklenili, da ne bodo več izdajali listov.

LDU Barcelona, 27. marca. (DKU.) Agence Havas poroča: Danes, tretji dan splošne stavke, so otvorjene zopet vse trgovine. V mestu je mir. Aretiranih je več oseb, med njimi štirje zastopniki sindikatov.

BOLJŠEVIKI V AVSTRALIJI.

LDU, Ženeva, dne 27. marca. (ČTU.) »Echo de Paris« poroča, da preti v Avstraliji boljševiško gibanje, ki utegne izbruhniti vsak čas. V Brisbanu so bili krvavi boji med delavci in redarji.

FRANCOSKA ZBORNICA.

LDU Pariz, 27. marca. Agence Havas poroča: Zbornica je nadaljevala debato o računskem provizoriju. V odgovor na izvajanja več govornikov je izjavil minister za zunanje posele, Pichon, da je že v svojih prejšnjih izjavah opozarjal na to, da francoska akcija na noben način ne bo vplivala na notranjo politiko Rusije. Clemenceau je istotako izjavil, da namerava vlada zatreti boljševizem. Nikoli ni Francija zanemarjala tega načrta. Vladi se očita, da je napovedala Rusiji brez privolitve parlamenta vojno. Rusijo se večkrat zamenjava z boljševizmom. Francija je ostala svoji prejšnji zaveznici zvesta.

Rusija in Evropa.

Rusija in Evropa sta dva različna pojma. Ta razloček ali bolje rečeno to nasprotje med obema je čutil že Napoleon, čutili so ga i sami veliki ruski romanopisci, rekoč: Dasi leži Rusija v Evropi, ni Evropa, a pripomnili so, da je v njih srch velika ljubezen do te stare Evrope z njenimi umetniškimi zakladi, z Benetkami, Florenco in s Parizom, da Rus nikogar in ničesar ne ljubi s tako veliko ljubeznijo, kakor ravno to Evropo z njenimi pokopališči velikih dob, in da je vendarle proti njej Rus »divja robidnica«. Kulturna Evropa je vedela, dokler se je osredotočevala v Parizu in Londonu, o Rusiji dolgo dobo malo več, kakor je vedel o njej stari Herodot, ki je pisal o zagonetni deželi na severu za Borysthenom, kjer je baje poginila cela perzijska ekspedicija ob skoraj podobnih okoliščinah, ob katerih je vzel konec Napoleonov vpad na Rusko, — o zagonetni deželi, kjer živijo ljudje v lesenih mestih in kjer v mrzlih zimskih mescih pada belo, hladno perje. Potem, za to deželo, so samo še Hiperborejci, a potem še dalje nič. Nič. Tam je konec sveta.

Danes, v 20. stoletju, je Rusija spet tako potisnjena iz Evrope, kakor je bila svoje dni in spet se govori, da se začne Orient že z rusko deželo. Boljševiški režim je izpremenil Rusko spet v pravljico, tajinstveno, nepreiskano, vsepovsod z bajkami prepleteno deželo. Evropa gleda z globokim nezaupanjem na Rusko. Govorice o ruski nevarnosti, kakor se je govorilo o rumeni nevarnosti. Napoleon je rekel, da se lahko zgodi, da bo Evropa v sto letih kozaska. Še nikdar ni bilo to tako blizu kakor zdaj. Zdajpazdaj se čuje v ententnih deželah ali bere v njenih listih krik: Ljenu pred vrati.

Ko je ententa razbila nemško fronto in ko so nemški močofci vsi potri stali v Spa pred generalom Fochom, kakor nekoč Henrik v Kanosi pred papežem, se je govorilo, da se bo sedaj napravil red z boljševištvom in da pojde na pomlad na Rusko velika ekspedicija, ki bo v imenu kulture položila nogo na tilnik ponižanih boljševikov. Prihaja pomlad, prva pomlad, o kateri je bilo mogoče upati, da se povrne toplota ne le v naravo, temveč tudi v človeške duše, a pomoči ruskemu narodu, ki so jo obetali na pomlad, ni od nikoder. Boris Savinkov agitira v Parizu, ali izborni državni entente, ki so slavili triumfalni vhod v alzasko-lotarijska mesta, omahujejo. Ententa je rešila nemško vprašanje in nemška država je disponirala z milijoni izborni discipliniranih armad, z orožjem in vojnim orožjem, kakor ga je znala organizirati samo svetovno znana nemška sistematičnost. Ali ista ententa se umika rešitvi ruskega vprašanja, dasi se zdi človeku cela Rusija kakor hišica iz kart. Razdrapano Ljenuova država ima, kakor je videti, večjo odporno silo, kakor Viljemova disciplinirana država.

Angleška politika ima svojo trdno realistično tradicijo, a nikjer ni bila radikalna politika tako konservativna in konservativna politika tako radikalna, kakor na Angleskem. Pač ni zastoj živeli Disraeli, ki je učil toliko let Angleže, da je »politika umetnost mogočih reči«. Noben narod ne bo tako previdno izkoristil zmage kakor Angleži. Lloyd George jo dober računar.

Lloyd George se je prvi skesal, da bi se interveniralo na Ruskem, dokler se mu

ne zdi uspeh zasiguran, zakaj vsa Evropa, ves svet je v štadiju, ki je pripraven za velike svetovne potrebe. Ekspedicija na Rusko bi bila taka velika akcija. Gotovo so prepričani angleški državniki, da so boljševiki prekucniški element in da ogrožajo svetovni red in z veseljem bi položili nogo na tilnik premaganim Rusom, ali ker je »politika umetnost mogočih reči«, so se oglasili proti intervenciji, kar je vsekako ozlovoljilo ognjevite Francoze, ki kar hrepene po maščevanju nad »nemškimi pomagači«. Rečena akcija bi utegnala biti zadnji čin, ki bi pretrgal do skrajnosti napeto tetivo. Treba je paziti, računa Lloyd George, da ne bi s samim izkoriščanjem zmag zmag izgubili.

Vsekako bodo tudi ti ozirali prišli v poštev, ko bodo zahtevali vojno odškodnino od Nemcev. Govorilo se je o fantastičnih pogojih, ki jih bodo stavili Nemčiji, o neklih tisoč milijardah odškodnine in podobnih rečeh, ki bi morale Nemčijo pahnuti v napol divje stanje, izpremeniti cel narod telesnih in duševnih delavcev v kasarno sužnjeh, napolniti njegovo dušo z željo po maščevanju ter ga tako pritirati v naročaj boljševiške Rusije ter s tem prelomiti izolacijo, s katero namerava antanta Rusijo obdati. Nemčija bi v obupu privedla boljševištvu pred francoske meje, preko Alp bi ogroževalo Italijo in preko lamskega kanala nosilo agitacijo v angleške delavske vrste. Kakor je priznala antanta sama, je samo še duh ameriških armad nedotaknjen. Obupana Nemčija bi bila razdrapanana zgradba proti boljševištvu.

»Figaro« je prinesel članek o intervenciji na Ruskem, v katerem trdi, da so odlični češkoslovaški državniki pripravljeni dati jedro ekspedicijske armade proti Rusiji ter napraviti iz češkoslovaške republike operacijsko bazo proti boljševikom. Videti je, da je dr. Kramar govoril v Parizu, da so Čehoslovaki pripravljeni v to. Politiki bi morali vedeti, kar tako dobro vedo Angleži, da je politika umetnost mogočih reči, da ne bi obetali v kaki družbi kaj takega, kar bi mogel obljubiti samo ves narod.

Ruski problem se ne da rešiti samo z vojaško silo. Tu je treba drugih sredstev, je treba zdravil. In zato je dejal Lloyd George v svojem prvem govoru po dobljeni zmagi, da je reakcija to, česar se najbolj boji. Po tem receptu bo treba rešiti ruski problem, ali bolje rečeno celo vrsto ruskih problemov.

Kaj poročajo Italijani o Jugoslaviji.

LDU Coltano, 23. marca. (Brezžično.) Iz Coltana smo dobili brezžično brzojavko, ki poroča obširno o naših razmerah. To seveda na svoj način.

Iz Zagreba, pravi med drugim, se nam javlja, da je z ustanovitvijo osrednjih ministrstev v Beogradu postal delokrog hrvatske vlade jako problematičen. Njen položaj je bil naravnost smešen, ker ne ve niti ban sam, kako daleč gre njegova oblast. Ves upravni aparat je popolnoma odpovedal. Nezačudenost ljudstva rase vedno bolj. Lista »Pravda« in »Obzor« prinašata članke o tem položaju in se izražajo jako pesimistično o bodoči usodi države. V begradskih uradnih krogih se uvideva, da se pojavlja v Jugoslaviji vedno bolj izrazito boljševiško gibanje in da vlada iz tega razloga v vsej državi nered in anarhija. Jugoslovaška vlada se je že posvetovala o tem, kako naj se prepreči razširjenje tega pojava in je prišla do spoznanja, da bi bilo najboljšje sredstvo proti boljševizmu, ako bi zasedle srbske čete vso Hrvatsko, Slavonijo in Slovenijo in bi se uvedla vojaška diktatura. Vendar o tem še ni padla nikakva odločitev. V krogih opozicije prevladuje mnenje, da samo begradski vladni krogi označujejo omenjeno gibanje kot boljševizem, ker hočejo prikriti pravi značaj tega pojava, da morejo rabiti radikalnejša protisrbska. V resnici je naperjeno to gibanje proti absolutizmu, katerega je uvedla sedanja vlada, in nima nikake zveze z boljševističnimi elementi.

»Tribuna« komentira pogovor, ki se je vrši imed Wilsonom in Orlandom in pravi da je isti imel namen, razpršiti učinek spletk, s katerimi se je skušalo od gotove strani kaliti mir in dobro razmerje med njima. Namen teh jugoslovaških spletk je bil, delati Italiji težkoče v Ameriki in naščuvati proti njej Zedinjene države. Omenjeni pogovor je povrgel vse vesti o ohlajenju italijansko-amerikanskih odnosov.

»Il Popolo Romano« piše, da bi se morali Srbi vsaj izkazati hvaležnim Italiji, kajti brez njene pomoči bi bili danes sužnji Habsburžanov; namestu tega jih skušajo vendar posnemati. Nadalje povdarja list italijanstvo dalmatinske obali in trdi, da kljub tendencioznim rožnatim vestem, ki so bile razširjene po Jugoslovanih in pravijo, da je Črna gora neomajno odlošna deliti usodo s Srbijo, da je položaj v Črni gori v resnici jako napet. Resolucija ljudskega zborovanja v Podgorici, kate-

rega so se udeležili samo mladiči, takozvani inteligenti, je izzvala v črnogorskem narodu veliko nezadovoljnost, kajti Črnogorci ne marajo srbskega gospodarjenja in so po večini zvesti svoji dinastiji Petrovič-Njegoš. V obeh najvažnejših mestih Črne gore, na Cetinju in v Nikšiču se dogajajo pogosto protisrbske demonstracije. Nekaj vasi na obronku Lovčena na strani proti Kotoru, katerih prebivalci so v sorodstvu s kraljem Nikolo, se je uprlo orožniškemu oddelku, ki je bil prišel rekvirirat.

Srbsko poročilo o izgredih v Splitu, katero so prinesli graški listi, je tendenciozno in popolnoma neresnično. Italijanski mornarji, ki so vršili po mestu patrolno službo, so bili provocirani od Hrvatov. Nastal je tepež, katerega so se udeležili tudi srbski vojaki, ki so hoteli preprečiti aretacijo krivcev. Srbski vojaki so bili razgredeni brez velikih težav. Vsled teh izgredov so zavezniški admirali uvedli zopet patrolno službo medzavezniških čet. Poroča se, da je amerikanski admiral ustavil za osem dni list »Jadran« radi njegovih vehementnih napadov na Italijo.

»Il Mondo« prinaša obširen članek, v katerem pravi, da obstoji neozdravljivo nasprotstvo med Srbi in Hrvati, ker hočejo biti Hrvati središče jugoslovaške države, dočim se Srbija zanima bolj za nadvlado nad Bulgari. Hrvati in Bosanci so bili vedno voljno orodje Avstrije in Srbije, hočejo v njih zagrizene nasprotnike. Hrvati pravijo, da ne puste balkanizirati svoje domovine. Članek našteva brezmejne velebrske pretenzije; dasiravno že niso gotovi niti z ustanovitvijo države, groze Velebrbi že sedaj, da bodo enostavno odpoklicali srbske delegate od mirovne konference, napadajo na drzovit način Italijo, hočejo napraviti iz Bolgarije vazala, izganjajo Grke iz Macedonije in hočejo izbrisati Črno goro iz zemljevida.

»Zürcher Post« poroča tudi, da je položaj na Hrvaškem jako resen in da se menda pripravlja revolucija. Različni izgredi se pojavljajo skoro vsak dan in sicer tudi na delih. Zdi se, da prevladujejo že separatisti.

LDU Coltano, 23. marca. (Brezžično.) Iz Maribora poročajo: Dne 5. t. m. so izbruhnili v vsej Bosni, Hrvatski in Slavoniji veliki nemiri revolucijskega značaja, in sicer iz gospodarsko-političnih razlogov. Na več krajih je prišlo do boljševističnih izgredov. Oborožene tolpe kmetov se vlačijo po velikih vaseh Slavonije in ropajo. Prišlo je do resnih spopadov med kmeti in srbskim vojaštvom. Še opasnejši pojav je razvoj boljševizma v srbski armadi, ki je privedel do vsakovrstnih neredov, ropanja in nasilja. Vojaške oblasti so napram temu položaju brez vse moči.

Službe, trafike in ustanove za invalide ali svojce padlih.

Komisija za preskrbo vračajočih se vojnikov v Ljubljani opozarja za proste službe, trafike in ustanove za invalide in svojce, padlih, umrlih ali pogrešanih vojakov. Z r a z p r t i m i črkami je tiskana oblast, ki je mesto razpisala in pri kateri je treba prošnjo vložiti, za tem sledi razpisana služba, trafika itd. V oklepaju je povedan dan, do katerega se mora prošnja vložiti in številka uradnega lista (n. pr. u. 1. št. 50); v katerem so navedeni vsi natančnejši podatki in pogoji. Vojnim invalidom so pridržana: 1. izključno vsa mesta slug, paznikov (tudi vratarjev) v vseh javnih uradih, sodiščih, kaznišnicah, šolah, občinah, zavodih in obratih, katere država ali nadzira ali podpira; prav tako vsa mesta opravilcev drž. pravdnitstva izven sodišč pri sodnih dvorih; 2. dve tretjini vseh prostih mest pisarniških uradnikov, poduradnikov in pomožnih pisarniških moči. Za pojasnila se invalidi lahko obračajo na »Državno posredovalnico za delo, v Ljubljani, oddelek za invalide«.

Službe.

Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, gradbeni urad: 3 cestni mojstri (Jesenice, Tržič, Celje), 2 rečna mojstra (Celje, Ptuj), (do 31. marca 1919, u. l. št. 53). Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, gradbeni urad: 18 mest cestarjev, 6 v stavbenem okraju celjskem, 6 v stavbenem okraju kranjskem, 1 v stavbenem okraju ljubljanskem, 2 v stavbenem okraju novomeškem, 3 v stavbenem okraju slovenjegraškem (do 31. marca 1919, u. l. št. 58).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: 3 vodje zemljiške knjige, (2 okr. sodišče Maribor, 1 Novo mesto); 12 pisarniških oficijalov (1 pri okr. sodišču Radovljica, 1 Brežice, 1 Konjice, 1 Šmarje, 1 Ormož, 1 Slov. Bistrica, 2 Ptuj, 1 Št. Lenart, 1 Pliberk, 1 Metlika, 1 Mokronog); 46 pisarniških uradnikov, (3 pri dež. sodišču v Ljubljani, pri okrožnih sodiščih: 2 v Celju, 8 v Mariboru, 3 v Novem mestu; pri okrajnih sodiščih: 1 v Kranju, 1 v Kranjski gori, 1 v Litiji, 2 na Vrhniki, 2 v Brežicah, 1 v Gorenjem Gradu, 1 v Konjicah, 1 v Laškem, 1 v Ro-

gatu, 2 v Slov. Gradcu, 2 v Šoštanj, 1 v Ljutomeru, 1 v Ormožu, 4 v Ptuj, 1 v Slov. Bistrici, 1 v Zgornji Radgoni, 2 v Pliberku, 1 v Velikovecu, 1 v Železni kaplji, 1 v Ribnici, 1 v Kozjem, 1 v Metliki) (do 8. aprila 1919, u. l. št. 54).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: 2 poduradnika, (1 okrožno sodišče Celje, 1 Maribor); 42 slug; (1 višje deželno sodišče v Ljubljani, 3 deželno sodišče v Ljubljani, 4 v Celju, 2 v Mariboru, 2 v Novem mestu, 1 v Cerknici, 1 v Kamniku, 1 v Ložu, 1 v Rožeku, 1 v Konjicah, 1 v Slov. Gradcu, 1 v Šoštanj, 1 v Zgornji Radgoni, 1 v Marnberku, 4 v Ptuj, 1 v Slov. Bistrici, 2 v Št. Lenartu, 1 v Pliberku, 2 v Železni kaplji, 1 v Kočevju, 1 v Mokronogu, 1 v Radečah, 1 v Ribnici, 1 v Trebnjem, 1 v Velikih Laščah, 1 v Višnji gori); 1 strojnik; (pri okrožnem sodišču v Mariboru); 4 višje jetniški pazniki: (1 v Celju, 1 v Mariboru, 2 v Novem mestu); jetniški pazniki: (7 v Novem mestu, nekaj v Mariboru) (do dne 16. aprila 1919, u. l. št. 60).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: več mest pisarniških oficijalov in pisarniških pomočnikov; (pri sodiščih v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani) (do 26. aprila 1919, u. l. št. 65).

Višje državno pravdnitstvo v Ljubljani: 3 upravitelje državnega pravdnitstva (1 pri okrajnem sodišču v Radovljici, 1 v Škofji Loki, 1 na Vrhniki) (do 10. aprila 1919, u. l. št. 57); 7 mest upraviteljev državnega pravdnitstva: (1 pri okr. sodišču v Brežicah, 1 v Konjicah, 1 v Kozjem, 1 v Laškem trgu, 1 v Logatcu, 1 v Sevnici, 1 v Šoštanj) (do 15. aprila 1919, u. l. št. 65).

Finančna prokuratura v Ljubljani: 1 kanclist (Ljubljana) (do 1. aprila 1919, u. l. št. 61).

Finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani: finančni stražniki (Ljubljana, Maribor) (do 5. aprila 1919, u. l. št. 64).

Davčno oblastvo v Krškem: 1 pomožni sluga (Krško) (do 28. marca 1919, u. l. št. 64).

Trafike.

Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani: glavna trafika (Šmartno pri Litiji) (do 16. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Dolenja Stara vas 26 davč. okraj Kostanjevica) (do 18. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Cesta 23 davč. okr. Vel. Lašče) (do 19. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Breg 11, davč. okr. Kočevje) (do 17. aprila 1919, u. l. št. 64).

Poslano.

Na »Poslano« Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev odgovarjam naslednje:

Prav žalosten pojav je, da skuša Zadruga voditi proti moji osebi boj z lažmi, zavijanji in podtikani in da streži ta javnopravna slovenska korporacija za tem, da uniči meni — goriškemu Slovcenu —, ki sem radi vojne in zasedanja moje domačije po Italijanih preстал že neizmerno gorja, mojo eksistenco.

Ako bi Zadrugo res vodili idealni narodni nameni, ako bi se ji res šlo edino le za uresničenje načela, da sme biti zakupnik le oni, ki je že dalj čas bil uslužben v kakavi kavarni, bi se dalo še njene gnjeva polne napade na mojo osebo oprostiti. Ali Zadrugi ne gre za to! Njen »poslano« ni niso diktirali, da se poslužujem izrazov zadrugo stvarni argumenti, ampak igrali so glavno vlogo osebni oziri, družabne zveze. »Zadruga« se hoče na zunaj, napram občinstvu postavljati na zvišeno narodno stališče, v resnici pa podpira le gonjo, ki jo uprizarja proti meni iz gole konkurenčne zavisti gotova oseba v Ljubljani, ki se je zarotila, da me mora uničiti, da mora z vsemi silami delovati na to, da me izpodrine, da se vsede sama na moje mesto. Radi tega je ta oseba mobilizirala vse, kar se je dalo proti meni, hodila okoli občinskih svetnikov, pošiljala k njemu deputacije s prošnjo, naj se mene odkloni kot zakupnika. In sedaj je še Zadruga, ki svoj čas, ko se je recimo neki prejšnji čevljar domislil, da je bolje postati kavarnar, ni zastopala stališča, da mora biti kavarnar strokovno naobražen, otvorila javno boj proti meni.

Očita se mi, da imam zvezo z Nemci, da igram s kazinoti pod eno odelo, da je ostala kavarna staro nemško podjetje itd. Kolikor trditev, toliko laži.

Vsa Slovenija ne premore človeka, ki bi mogel meni v narodnem oiru le najmanjšo pegico dokazati. Bil sem zaveden in vnet Slovenec in ostanem ravno tak. Za svojo zavednost sem trpel duševno in materijelno. Omenjam le, da so mi Italijani, ko so zasedli mojo domačijo, uničili skoraj da celo moje premoženje. Kot uda narodne straže so me preganjali in me hoteli internirati. Zbežati sem moral od svojega uničenega doma. Posrečilo se mi je v Ljubljani ustanoviti si novo eksistenco. In sedaj se najdejo ljudje, ki mi hočejo še to novo eksistenco ubiti.

* Za »Poslano« ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

Nesramna laž je, da imam jaz kako zvezo z Nemci ali da bi se pustil od kazinske gospode izrabljati. Da kazinsko društvo nikakor ne reflektira na mene, za to mojo trditev je najboljši dokaz, da društvo samo ni rekuralo, ko je mene magistrat iz nezakonitih razlogov odklonil. Društvo se ni nikoli zame potegovalo. Laž je, da bi moj pravni zastopnik odvetnik dr. Smole v spremstvu dr. Galleta pri vladi interveniral. Moj zastopnik in predsednik Kasine dr. Galle v svojem življenju še nikoli nista govorila in se osebno niti ne poznata. Ali vsaka laž je dobra, da se skuša mistificirati občinstvo, da imam zvezo z Nemci.

Kazino je pač zahtevalo od mene, da ne dam kavarni nobenega imena. Jaz se kot Slovenec tej zahtevi nisem uklonil, temveč zahteval, da slovenska kavarna nosi slovensko ime in jo tudi imenoval z ozirrom na bližnji drevored »Zvezdo«.

Res je, da mi Kazino ene dvoriščne sobe, kjer so bili prej uslužbenci nastanjeni, ni dalo v najem, češ, da rabi to sobo za svoje bralno društvo. Zelo hvaležen bom Zadrugi, ako mi ona ali kaka druga meročajna oblast izposluje še to sobo.

Ta dejstva kažejo jasno, da so vse trditve v »Poslanem« namigavajoče na to, da sem jaz le nekaki slamoreznik kazinotov, izmisljotine, ki so se porodile iz konkurenčne zavisti.

Jaz sem Kazini kakor drugi reflektantje stavil svojo oferto. Od večine reflektantov se pa razlikujem v tem, da nisem hodil okoli Nmcev, da nisem okoli njih beražil za kavarno. Dotični, ki najbolj proti meni ruje, se je delal pri Nemcih posebno ponižanega.

Višek nesramnosti je, da se mi sedaj zopet, in sicer v polni zavesti, da je to laž, očita, da sem verižnik. S tem orožjem se me je najprej napadalo. Izkazalo se je po svedočbah begunskega urada in policijskih poizvedbah, da je to očitanje brez podlage. Vzlic temu pogreva Zadrugo to očitanje v očitvidnem namenu, mi škodovati.

To »Poslano« sem napisal, da občinstvu pokažem, kako se proti meni nastopa. S tem je pa moja polemika z Zadrugo za vedno končana. Na nadaljne napade ne bom več reagiral. Prepričan sem namreč, da se bo občinstvo s svojim obiskom samo uverilo, da je moja kavarna slovensko podjetje, da je kavarna v rokah zavednega in navdušenega Slovcena, da so vse nasprotne trditve lažnjive in da stremijo le za tem agitacijskem namenom, da se me iz konkurenčne zavisti in sebičnih osebnih namenov uniči in izpodrine.

Josip Ivančič,
kavarnar v Zvezdi.

Gospod (duhovskega stanu), kateri je v ponedeljek 23. t. m. okrog polдне Pod Tranco kupil »gledališčne lasulje«, naj blagovoli naznaniti svoj naslov, ker se mu je pomotoma preveč zaračunalo. Štefan Strmoli, Ljubljana, Pod Tranco 1.

Kdo ve kaj o Matiji Jakša, ki je služil v Galiciji in je pisal zadnje pismo 3. avgusta 1915. Zadnji naslov je bil: k. k. Lir. Nr. 27. 7. Feldkomp. Feldpost 48. Kdor bi o njem kaj vedel, naj bi sporočil ženi Mariji Jakša, Sodinjavas 14, p. Semič.

Zglasi naj se pri Posredovalnem uradu za begunce SHS v Ljubljani Terezija Lesjak, vdova po pokojnem Alojziju Lesjak iz Grahovega ob Bači, politični okraj Tolmin. Ravno tako naj se zglase vse one osebe, stanujoče v Ljubljani, ki morda poznajo zgoraj imenovano, osebno pri Posredovalnem uradu.

Zasebno učilišče Legat v Mariboru. Dne 1. aprila 1919 se prično novi tečaj za stenografijo (slovensko in nemško), strojepisje (slovensko in nemško), pravopisje v zvezi s poslovnimi sestavki, računstvo v zvezi z enostavnim knjigovodstvom, lepomisje, slovenščino in nemščino. V nadaljevalnem tečaju za slovenščino se bo učila gramatika in korespondenca. Podrobna pojasnila v zasebnem učilišču Legat, Maribor, Viktoringhova ul. 17. I. n. Prospekti zastoj.

Aprovizacija.

a Iz seje mestnega aprovizijskega odseka z dne 26. marca je poročati: V zadnji seji se je poročalo, da imamo krušne moke še za teden dni. Zadnje dni je prišlo nepričakovano nekaj moke in imamo sedaj krušne moke za 12 dni na razpolago. Kruh se zato peče naprej.

Krušna moka se je zelo podražila. Do zadnjega je aprovizacijo stal 1 kg krušne moke 1 krono, dočim se zaračunava odsej za naprej moka po 2 kroni. Če nočemo, da bi imela aprovizacija občutno zgubo, se mora zvišati cena kruhu najmanj na 1 K 48 vin. za hleb. Aprovizijski odsek sklene s poviškom cen počakati še teden dni, da se bo videla kakovost kruha, pečenega iz nove krušne moke. Vsekakor je pa občinstvo lahko pripravljeno, da se bo moral povišek izvesti, če se razmere ne okrenejo.

Če peki mislijo peči tak kruh kot zadnje dni, potem je bolj pametno, če se sploh peko kruha opusti. Kruh sploh ni užiten. Najboljši kruh je iz mestne pekarije. Vse pekarije v Ljubljani dobe isto moko. Toliko manj je zato razumljiva razlika o kakovosti kruha pri posameznih pekah. V odseku se imenuje pek Gril, ki peče posebno slab kruh. Drugače ne more biti, da

nekateri peki z boljšo moko kupčujejo, dočim samo slabšo moko porabljajo za kruh. Proti vsem pekam, ki pečejo neopravičeno slab kruh, bo nastopil najostreje mestni magistrat. Posebna komisija iz članov aprovizacijskega odseka bo pregledala pekarije in primerjala kakovost kruha. Kogar bi se zalotilo, da se poslužuje nedopustnih manipulacij z moko, takoj izgubi

pravico do nadaljnjega izvrševanja svoje obrti. Za meso gredo cene še vedno kvišku. Neprestanemu višanju cen je gotovo tudi to vzrok, da imajo vso kupčijo v rokah razni prekupci in špekulanti. To je preprečiti. Vlado se pozivlja, da takoj brez odloga izda najostrejšo naredbo, ki zaženi preprečitev prekupcem vsako kupčijo z

živino. Klavno živino so upravičeni kupovati izključno le mesarji. Uvesti se morajo potni listi. a Sol. Obrtniki, ki še rabijo sol za pravljanje živil, naj se takoj zglase v mestni posvetovalnici. a Užgalice. Zavodi, ki še niso dobili užgalic, naj se takoj zglase v mestni posvetovalnici.

Ženski ovrtnik, svilnat, nov, se je izgubil v ponedeljek 24. t. m. med 1/8.—6. uro pop. v pritišču Kolizeja do I. nadstropja po srednjih stopnjicah. Vijudno se prosi onega, ki ga je našel, da ga odda v Kolizeju vrata št. 100, I. nadstr. [2190].

Torbica se je 25. t. m. izgubila zvečer ob prihodu dolenskega vlaka od kolodvora po Resljevi cesti in Slomšk. ulici do Škofje ulice. V njej je bila zlata ženska ura. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v [2106] Škofji ulici 7.

Čebel 50 panjev ima naprodaj Primož Zontar v Kranju. Cena po dogovoru.

Ženitev. Mladenci, 28 let star, se želi v svrhu poročitve seznaniti z 20—28 let staro deklico s primernim premoženjem, vsaj do 4000 kron; ni izvzeta vdova z enim ali dvema otrokoma. Resne ponudbe s sliko, katere se resno tudi vrnejo poštno ležeče pod „Sreča“ št. 54, Krška vas pri Krškem, Do onjako.

Ženitna ponudba. Poštena Slovenka, srednje starosti s 6000 K premoženja, se radi pomanjkanja priročnosti, tem potom želi seznaniti s poštenim gospodom, ki ima penzijsko službo in nekoliko premoženja. Le resne ponudbe naj se pošiljajo na upravnistvo Slovence pod šifro Srečna bodočnost.

Ilinalo posodo kakor razne skleda, latvice, kolačnika, modele, pomivalne skleda, lončke za svetilice ter nasadne lonce priporoča tvrdka Osvaid Dobelo, Ljubljana, Martinova cesta 15.

Krojaški pomočnik išče dela. Zupan Janko, Orehovica p. Medija—Izlake, Kranjsko.

Hišna, deklica za vse in domači sluga se išče za graščino. Ponudba pod „GC. 29“ na upravo lista.

Kdo ve kaj o ALOJZIU ERČULJ, ki se je nahajal v ruskem ujetništvu, naj poroča njegovi ženi Terezji Erčulj, Zagorica st. 64, p. Videm—Dobrepolje. — Zadnje njegovo pismo je prišlo iz Čisto polje, Kazanska gubernija. Datirano je 15. IV. 1915. Povrnejo se vsi stroški.

Blagajničarka poštena, večja slovenskega in nemškega brzočopisa, strojepisa, enostavnega knjigovodstva, želi službo premeniti. Cenj. ponudbe pod praktična moč 2063 na upravo lista.

Kupujem smrekov les jelkov, hrastov okrogel ali rezan. Cena za les naložen v vagon naj se naznanijo na V. Scagnetti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana.

10 do 15 vagonov krompirja naprodaj po nizki ceni takoj. Brzojavna naročila tudi za dobavo raznega žita in moke sprejema trgovec Martin Sumer, Belovar, hotel „TOMA“.

Zarezna slična opeka se prodaja pri V. Scagnetti Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Pisalni stroj se kupi. Ponudbe pod „AL Matelič, Ljubljana“.

Ženitna ponudba. Gospodična čez 20 let stara, zelo prikupljive zunanosti, z nekaj premoženja, se želi v svrhu zakonske seznaniti s boljšim značajnim gospodom. Ponudbe pod „zlato srce“ 2108 na upravnistvo tega lista.

Naročajte „Slovenca“!

Proda se glasovir. Naslov pove dobro ohranjen. uprava lista pod šifro: „Uglašen.“

Konjik sklopljenec, rujav, 140 cm visok, 3 in pol leta star, uvožen se prodaja pri Ed. Šupanz, Pristova.

Išče se spretna strojepiska in stenografinja. Zglasil naj se v Zadr. centrali na Miklošičevi cesti št. 8. 2064

Vabilo na redni občni zbor

Vojne zveze kranjskih konzumnih zavodov in konzumnih društev v Ljubljani z. z. z. o. z.

ki bo v ponedeljek 14. aprila ob 11. uri dopoldne v zadr. prostorih Franca Jožefa cesta 5 in ne v pon. 31. marca kakor je bilo pomotoma objavljeno.

- DNEVNI RED:**
1. Poročilo o delovanju zadruga.
 2. Poročilo računov.
 3. Poročilo nadzorstva.
 4. Predlog za spremembo zadruga v družbo z omejeno zavezo za mirovne namene v smislu § 45. zadr. pravil.
 5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo v smislu §§ 13. in 22. pravil, oziroma likvidacijskega odbora v smislu zadruga zakona.
 6. Raznoterosti.

Sprejme se dobra kuharica proti dobri plači. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod šifro: „Dobra kuharica 2119“.

deček Prednost imajo, kateri se razumejo na cerkvena opravila. Vsa oskrba v hiši, plača po dogovoru. Uprava ljubljanskega pokopališča. 2115

Dva travnika v Ljubljani se oddata takoj v najem. — Pojasnila daje pisarna odvetnika Dr. Ivo Benkoviča, Miklošičeva o. 6.

louski pes Proda se lep, rujav, napoldrasiran poldrugo leto star Kje, pove upravnistvo lista pod št. 2118 ako znamka.

plemenska kobila Naprodaj je lepa domača fuksa, beloglavka. Polzve se v Ljubljani. Poljanska cesta 55.

Svinjsko mast, slanino, suho meso, ječmenovo kavo, praženi ječmen ali Kneipp s pošto in železnico za državo SHS razpošilja **JOVO GIGOVIĆ** tvornica suhomesnate robe in masti Nova Gradiška, Slavonija.

Oseba k otroku. Sprejme se takoj k malemu otroku popolnoma zanesljiva oseba. Ponudbe na gospo Frici Maravič, Zagreb, Rokov perivoj 1, I. nad. 1950

Mlad trgovski sodruđnik išče službe v trgovini s specerijskim ali mešanim blagom. Gre tudi na deželo. — Naslov pove uprava Slovence pod št. 2105.

Pravo slavonsko slivovico in žganje v sodih in vagonih nudi **JOVA GIGOVIĆ** veletrgovca in trgovin alkoholičnih pijač in vina Nova Gradiška, Slavonija.

Proda se sobna kredenca, dekorativni divan, emara za belo salonska svetilka za petrolej in plin, svetilka za plin, svetilka za kuhinjo na petrolej, peč za kuhanje s petrolejem, zaborj za kuhanje, Alfa-separator za 30 l mleka, soklenice za vkuhanje sadja, sodček za vino, železna peč za koka in premog (Fullofen), suknjeni čevlji, obšiti z usnjem, usnjeni škornji, dokolenice, gorski čevlji (gojsarce), vse št. 42, vojaška bluza, jahalno blafje, stare oboje, kože, jermone, staro železo, zaborj za pianino, oboje za sedlo iz klobučevine, močno možko kolo brez pnevmatike z vso opremo, cikle z notami, kipi, okvirji, ovrtniki, manšete, naprsniki, veliki šal s čipkami, antičen, izvorna ruska, bogato vezena ženska srajca, enake vrste predpasnik, 2 svetilka, empir, enak žirandolo.

Prodaja se vsako popoldne do 4. ure v Spodnji šiški št. 97, Vodnikova ulica.

suhe gobe in dobre vreče. **PRODAJAM** razno galanterijsko in specerijsko blago, izvrstno letošnje in lansko **vino** domače žganja, rum, slivovko **M. RANT**, Kranj.

20 lepih senčnatih **divjih kostanjev** ima naprodaj Avgust Repič, sodarski mojster, Ljubljana.

Fižol, koruzo, pšenico in rž ima vedno po zmernih cenah naprodaj tvrdka **MAKS ROBIČ**, v Središču na Južni železnici.

MIOMIRISNI CVJETICI iz života siromaška Isukrstova sv. Franje Asižanina. Upravo izšla knjiga puna lepote, zabave i istine onako baš kakav je bio i naš sv. Franjo. Zato je ova knjiga našla na veliki interes kod nas te evo doživila i treće izdanje. — Hrvati osjećuju mir is duše Franjine u njegovim sincipima i zavolili su ih; jer je sudbina naša vezana s njihovom. Zato su se već i prije kitili ovim cvijećima. — Izdala: „Narodna knjižara“ Zagreb, Bibinjak 6. Cijena K 4-50 i poštarina 90 fl.

Čevlji po K 21-50 do 40-50 z usnjatimi in lesenimi podplati se dobe, doktor Jožo kaj zaloga, v skladišču tovarne **PETER KOŽIČ & Co.** v Ljubljani in sicer: otroški št. 25-28 po K 27— ženski št. 36-42 po K 36— dekliski št. 29-35 po K 21-50 moški št. 40-46 po K 40-50 Prekupci dabe popust. Priporoča se osebni nakup.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom boleznj in smrti našega srčnojubiljenega, nepozabnega soproga in sina, gospoda

EMERIKA ŠTRICELJ-A,
dimaikarskega mojstra

Izrekava vsem najino najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujeva pevskemu društvu „Slavac“ in „Ljubljanski zvon“ za krasne žalostinke, vsem darovateljem lepaga cvetja, kakor tudi vsem, ki so spremlili dragega pokojnika tako mnogostevilno na njega zadnji poti. Vsem tisočera zahvala!

Marija Štricelj, soproga. Antonija Štricelj, mati.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom boleznj in smrti našega srčnojubiljenega soproga in dobrega očeta, gospoda

IVANA MAHER-ja
ravnatelja Mestnega dekliskega liceja

Izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo profesorskemu zboru mestnega dekliskega liceja, slovenskemu planinskemu društvu, gojkanam dekliskega liceja, zastopnikom deželne vlade, občinskega sveta in mestnega magistrata, za mnogostevilno, čašče sprejemstvo pri pogrebu in preč. gošpodu katehetu J. Mlakarju za nagrobni govor. Vsem tisočera zahvala!

V LJUBLJANI, dne 27. marca 1919

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

ZAHVALA. Za prisrčne izkaze ljubeznivega sočutja, katere ste nama izkazali ob nenadni bridki izgubi ljubljene hčerke oziroma sestre

ANKE

Izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo. — Zahvaljujemo se preč. duhovščini, učitelstvu, šolski mladini, gasilnemu društvu in vsem, ki so se pogrebne spreveda udeležili. — Vsem skupaj in vsakemu posebej najina prisrčna zahvala.

TRBOVLJE, dne 25. sušca 1919.

MIROSLAVA KAJTNA, sestra. FRANC KAJTNA, oče.

Boljše dek'le, 20let staro, želi stopiti v kakemu zakonskemu paru brez otrok. Pridna in poštena vajena vsakega dela. Zna tudi šivati. Stara 22 let. Naslov pove uprava lista pod št. 2104.

Služkinja želi vstopiti v službo v Zagrebu h kakemu zakonskemu paru brez otrok. Pridna in poštena vajena vsakega dela. Zna tudi šivati. Stara 22 let. Naslov pove uprava lista pod št. 2104.

kontoristinjo s prakso, zmorno popolnoma slovenske in nemške stenografije. Reflektuje se le na prvovrstno moč.

Kupim hišo do 100.000 K, najraje v Poljanskem ali Sempeterskem okraju. Cenj. ponudbe pod Hiša 2112 na upravo „Slovenca.“

Za popravila ur in zlatnine se priporoča Valentin Kosmač urar, Radovljica, Gorenjsko.

V nedeljo 30. t. m. pop. ob 2. uri po prihodu vlaka se bo prodajalo v pivovarni na Vrtniki:

železne peči, železni sodi, zidna opeka, lesena baraka, več velikih miz, pripravnih za gostilno, in nekaj pohištva.

Prodajo se deske, rezan in nerezan les od 20 barak. Ponudbe sprejema Jožef Mlakič, Polje pri Bohinjski Bistrici.

Posebno primeren za tovarniške delavce je trdi

trapistovski sir Oddaja na debelo in drobno trgovina z mešanim blagom — Kamnik, Satna 18. —

Milo toaletno, fino dišeče
100 gram, komad K 4-40, pri odjemu 10 kom. 5% pop. 20 " 10% "

Prodaja in razpošilja
Janko Stupica
Ljubljana, Sodna ulica

Vila, ne velika, mala hiša ali bolj z vrhom, blizu Ljubljane, se takoj kupi. Prijazne ponudbe na upravnništvo tega lista pod šifro „Miren dom“.

Naznanim, da delam zopet z večjim, izkušenim osobljem ter se priporočam za obilen obisk cenjenim damam v mestu in na deželi. Cene se izvejo lahko vnaprej.

MINKA KARO, damsko krojaštvo, v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 58.

Iščem za takojšnji ali poznejši nastop večšega
tesarskega polirja
Plača po dogovoru.
Fran Ravnikar, mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25.

Kupim 1-2 vagona lepega
smrekovega in borovega lesa
(rezane deske). Prodajalec dobi po želji v zameno koruzo, brežulke itd. Ponudbe prosim z najnižjo ceno na
JOSIP ŠPOLJAR, stolar (mizar)
Novska, Slavonja.

Vodovodne cevi
železne, nove ali pa stare, se dobro ohranjene in porabne, z notranjim premerom 35-45 mm in 280 metrov dalje, se kupijo. Ponudbe z navedbo cene naj se pošiljajo **FRANU SMOLEJ** na Dovjem št. 5 na Gorenjskem.

Prostovoljna javna dražba.
se vrši dne 2. aprila 1919 na Sv. Petra cesti št. 2, II. nadstr.
Na razprodajo pridejo:
razne svetilke in podobe, 1 salon. garnitura, 1 omara za knjige, 1 novi lovski škornji in veliko drugih predmetov.
Kupci se vabijo.

Kleparske pomočnike
sprejme v trajno delo
K. Bocak, Tržič.

Poslano.
Slavno občinstvo se obvešča, da izvršuje **dimnikarsko obrt** umrlega g. Stricelja nemoteno naprej njegova vdova **Marica Štricelj** s poslovojem.
Dela se bodo izvrševala točno in temeljito. Prosi se nadaljnje naklonjenosti. **Marica Štricelj,** dimnik. vdova.

Prostorno meblovano sobo
z električno lučjo in po možnosti ločenim vhodom išče višji državni uradnik. Ponudbe pod **Solčna lega** na upravo lista.

Sprejme se
hlapec h konjem
s stanovanjem in hrano v hiši. Sprejme se tudi oženjen, kateri bi imel stanovanje v hiši pri Ivanu Perdanu v Ljubljani.

Vsi inozemski dnevnik
kot Le Journal, Echo de Paris, The Times itd., dalje ilustrovani tedniki: Illustration Graphic itd., tehniški tedniki kakor tudi inozemski modni časopisi se naročajo v knjigarni
Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, Kongr. trg 2.
Zahtevajte cenik inozemskih časopisov.

Gospodarska pisarna
Dr. IVAN ČERNE
Ljubljana,
Miklošičeva cesta 6. (Vis-a-vis Hotel Uniona)
Bančna komisija, posojila, inkaso, trgov. informacije, financiranja, saniranja, trg. poravnave, promet z nepremičninami in podjetji, uprava premoženj, vterjavanje dolgov, izvedeniška mnenja, bilance, cenitve.
Tel. 220. Uradnje 9-1/2, 3-5. Zahtevajte prospekt.

MEŽNARJA
vernega, poštenega in oženjenega išče župna cerkev na deželi. Sprejme se tudi tak, ki ni še vaju temu poslu, le, da ima veselje za to. Donoski iz bira, zemljišča in v denarju zagotavljajo posteno preživljanje. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2080.

Stanovanje in hrano
za dve dijakinji se oada.
LJUBLJANA,
KONGRESNI TRG 3-II.
Iščem

pomočnika
za slaščičarno proti dobri plači in hrani. **Kemeter, Sp. šiška 33.**

Prodaja se lepa
salonska oprava
obstoječa iz 10 kosov, vloženi s kovinskimi okraski (empir slog) za 5000 K. Kje, pove upravnništvo „Slovenca“ pod št. 2015.

Večja množina
karbida
se dobi pri **BREZNIK & FRITSCHE,** trgovina z železino v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 17. 5189

Kupim za rejo 30-40
pasemskih ovac
Ponudbe na Upraviteljstvo Kenedovih posestev, Bled.

Kupi se
tesani in rezani les
(merkantilni trami ter deske in plohi)
v vagnskih množinah.
Ponudbe pod „Lesna trgovina“ na Anončno eksped. Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

8 hrastovih stebrov
čisto novih, še nerabljenih, popolnoma izgotovljenih za kozolec-dvojniki in 3 hrastove vezi ima na prodaj
Andr. Slokar, Domžale.

Dobro mrvo
zamenjam za gnoj.
Poizve se v **DRAVLJAH** št. 51.

Prodaja se malo rabljen
brek
Poizve se v Pivovarni Mengeš.

Pohišstvo
od priprostega do najfinjšega izdelka priporoča po solidni ceni **FRAN SKAFAR,** Ljubljana, R. mška cesta 18. Stavbeno in pohištvono strojno mizarstvo.

Cement
Živo apno
Opeko
v celih vagonih oddaja po primeranih cenah transportna in promogovna tvrdka
F. & A. Uher, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 4.

Ceviji tovarne
PETER KOZINA & KO.
iz najfiniš. sevra, boks in lak ustija z usnatimi podplati se dobe po dnevnih cenah. Trpežni zimski iz fine teleline z gumijastimi podplati po K 85— za moške. K 75— za ženske v zalogi
LJUBLJANA, BREG.

Fr. poročam:
žepne svetilke, baterije in karbidne svetilke
KARBID 475
zdrobljen, finoš. vrste za sobne svetilke, ter različne gorilce, nadalje vsakovrstne vžigalnike granae in ploščate, ter kamenčke l. dr.
Ignacij Vok
trgovina s šivalnimi stroji in tolesi
Ljubljana, Sodna ulica 7.

St. 51. **Britev**
z jako finim rezilom, lom, za brušena kar za rabo. Cene K 6-25, K 9—, K 13-50. — Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. —
E. LUNA, Maribor št. 75.

TRTE
na prodaj. Cepljene na ripariportalis, različnih vrst I in II. Cena po dogovoru. Zglasiti se je osebno ali pismeno, dokler je še kaj zaloge pri posestniku (trtnarju) **Franc Horvat, Mostje,** pošta Juršinci pri Ptujju.

Išče se za takoj spreten
žagar
za polnojarnenik. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2051.

SEMENA
na debelo in drobno priporoča
SEVER & KOMP
Ljubljana

Oves ima naprodaj
SEVER & KOMP.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Srbečico, iščaje
odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvorno zakonito zajamčeno „Skaboform“ mazilo. Popolnoma brez duha ne maže. Poskusni lonček 4 K, veliki lonček 6 K, porcija za rodbino 15 K. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Maribor trg. Pazite na varstveno znamko „Skaboform“!

Prodaja se
skioptikon in kino
za solo ali društvo. Naslov pri upravi lista pod št. 2062.

Primerno stanovanje s hrano išče gospodina, ki je celi dan zaposlen v trgovini. Ponudbe na upravo slovenca pod A. B. 09.

RAZGLAS.
Mestna občina ljubljanska rabi za popravo asfaltnih hodnikov po mestu za to delo
izurjenih delavcev
Potrebne priprave in material so na razpolago. Oglasiti se je v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 1 ob delavnikih od 8. ure dopoldne do 2. ure popoldne.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 19. sušca 1919.

VINO
bele in črno (rdeče), najboljše hrvaške in štajerske provenijence kupuje in prodaja po zmernih cenah na veliko tvrdko
PENIČ, MOLLER in dr. Zagreb, Frankopanska ulica 12.

„KINTA“ karbidne svetilke
najnovjšega sestava, fino emajlirane, enostavne, ter popolnoma nenevarne razpošilja po poštnem povzetju za ceno 32 K, poština posebej.
Glavno zastopstvo KINTA svetilk, Ljubljana, Dunajska c. 12.
Telegrami: KINTA Ljubljana.

Čemu za spomlad nove obleke
ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.
Najmodernejše barve, prihranek denarja.
Hitra in točna izvršitev. — Prva in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-bikanje perila.
Josip Relch Tovarna: Poljanski nasip št. 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4. Poštna naročila se točno izvršujejo.

Knjigovodja
zanesljiv v bilanci, samostojen, zmogel sefa v slučaju odsotnosti zastopati, se sprejme takoj. Za lesno industrijo in stavbarstvo klasificirani knjigovodje imajo prednost. Ponudbe: **V. SCAGNETTI,** stavbenik in tovarnar, Ljubljana.

!SVETLA!
Generalna reprezentanca za **baterije, žarnice, elektrotehniko,** (izdelek svetovne slovanske tvornice) za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Zagreb,
začasno Ljubljana, Hirska ulica številka 29/L.

Medni salon **Marija Götzl v Ljubljani** Podružnica Zidovska ulica 6 Zidovska ulica 7
priporoča najnovjša
damske svilene klobuke ter čepice
v največji izbiri.
Popravila svilenih klobukov. Popravila slamnikov.

KUPIM vsako množino trdih, cepljenih, suhih ter polsuhih DRV,
nadalje **hlodov** vsakršne vrste in kakovosti od 10 cm debelosti naprej ter poljubne **kostanjevega lesa** dolgosti in pravega
Ponudbe za franko vagon oddajne postaje z navedbo časa dobave **J. BLATNIK,** trgovina je nasloviti na **Ločica, pošta Vransko pri Celju.**

SUKANEC
Ia. na lesenih kolutih po 400 yardov, št. 40-60, tucat K 72—
Ia. " " " " 50 " " " " 80—
IIa. " " " " 150 metrov " 40-60 " " " 40—
Ia. " kartonih " 8 (karton 6 tuc.) " 24—
Ia. v klopčičih, 48 kosov, 1 karton " 20—
Ia. " " 10 " 1 plet. bombaž, črn " 30—
Ia. v " 12 " 1 " volna za gatenje, " 15—
Dobavlja in izvršuje naročila le proti predplačilu
I. V. Hajdaš, agentura za sukanec, **Bedekovčina, Hrv.**
Počeni od 5 tucatov se pošilja v okovanih lesenih zabojčih.